

آیین نامه اعتقادی - اجرایی ویژه فعالان عرصه های اجتماعی

کلی از: سمیه افشار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين

اللهم صل على محمد و آل محمد و عجل فرجهم

متن پیش‌رو در پاییز سال ۱۴۰۰ با توجه به جلسات و اسناد راهبردی و پژوهشی مدرسه دانشجویی قرآن و عترت علیه السلام بررسی سوره مبارکه فصلت و نقشه علوم اجتماعی نگاشته شده است.

بنا به اقتضاء شرایط، نظام‌نامه تربیت نیرو در حوزه خانواده برگرفته از این متن و بر اساس سوره مبارکه فصلت و نور، تفصیل داده شده است تا فعالان حوزه خانواده بتوانند برنامه‌های خود را ساماندهی نمایند.

این متن با هدف ارائه نظامی ساختارمند برای ساماندهی فعالانی که در حوزه مسائل اجتماعی و با محوریت تدبیر در قرآن، قصد آموزش و فعالیت دارند؛ تدوین شده است.

از جمله متون، اسناد و جلساتی که مورد استناد قرار گرفته است می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. متن سیاست‌ها و راهبردهای فعالیتهای قرآن‌محور مدارس دانشجویی قرآن و عترت علیه السلام با محوریت روش‌های انس،

تدبیر و طهارت^۱

۲. محتوای جلسات ارتقای مربیان و هم‌اندیشی ساماندهی مربیان و نیروهای تدبیر با حضور مسئول مجمع مدارس

دانشجویی قرآن و عترت علیه السلام از سال ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ شامل: فعالیتهای هر دوره تدبیر، پیشنهادات ختم قرآن برای هر

دوره تدبیر، ویژگی و توان مربیان در هر دوره تدبیر و

۳. تهلل سوره مبارکه فصلت

۴. نقشه علوم اجتماعی^۲

^۱ جهت دریافت و مطالعه فایل به آدرس <http://quranetratschool.ir/?p=۳۳۱۴> مراجعه شود.

^۲ جهت دریافت و مطالعه فایل به آدرس <http://quranetratschool.ir/?p=۳۳۶۷۱> مراجعه شود.

فهرست

مقدمه	۵
ظرفیت و ظرفیت‌شناسی	۷
امت	۱۰
امت‌سازی	۱۲
مبانی اعتقادی	۱۵
ویژگی نیروها	۱۷
دوره تسبیح	۲۰
دوره حمد	۲۲
دوره تهلیل	۲۵
دوره تکبیر	۲۸
ضمائم	۲۹
ضمیمه اول: سطوح انس، تفکر، تعقل، تدبّر و طهارت	۲۹
ضمیمه دوم: دوره‌های آموزشی	۳۱
ضمیمه سوم: توانمندی و فعالیت‌های مرتبط با کتب تدبری	۴۹
ضمیمه چهارم: توضیح برخی کتب در سیر مطالعاتی	۵۷

مقدمه

عالم هستی تمامی مظهر و جلوه اسماء الهی است که به واسطه رحمت عامه خداوند هستی یافته و به واسطه آن، هستی خود را تداوم می‌بخشد. طبیعتاً هیچ شأنی از شئون عالم را نمی‌توان یافت که از تجلی اسماء جلال و جمال خداوند تهی باشد. مهم‌ترین وجه تمایز میان انسان با دیگر موجودات نیز در فهم و شناخت همین حقیقت و عمل مبتنی بر آن است. از این‌رو است که حیات حقیقی انسان را حیاتی علمی و ادراکی بیان می‌دارند.

با این توضیح روشن می‌شود که غایت ارسال رسولان الهی از جانب خداوند نیز چیزی جز این نبوده که انسان‌ها تمامی پدیده‌ها و وقایع بیرونی و درونی خود را، آیات و نشانه‌های آفاقی و انفسی دیده، و بدین ترتیب با برپاداشتن نظام قسط و میزان، که بر محور علم و عقل برپا می‌شود، تجلی حقیقی اسماء الهی شوند.

در این میان، قرآن از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. قرآن خود تجلی تام و کمال توحید است که به واسطه وجود مقدس پیامبر گرامی اسلام ﷺ در اختیار انسان‌ها قرار گرفته، تا مسیر تجلی توحید را در ذره ذره عالم هستی تبیین نماید، تا بدین ترتیب آدمی در هیچ چیز نظر نکند مگر آنکه پیش از آن، در آن و پس از آن، خداوند را مشاهده کرده باشد. پس خداوند پیش از آنکه دست بر خلقت انسان نهد، حقیقت قرآن را بر سریره جان او تعلیم نمود، و انسان به واسطه قرآن به مقام بیان رسید، تا بتواند هر چیز را تبیین نموده، با هر چیز خدا را دیده، در هر چیز او را جستجو نموده و همگی او شود.

پر واضح است که در چنین مکتبی حرف از جدایی قرآن از علم، قرآن از زندگی، قرآن از سیاست، قرآن از اجتماعیات، قرآن از تجربه، و اساساً هر گونه جدایی میان قرآن، از هر شأنی از شئون انسان و عالم هستی، گناهی نابخشودنی و تکذیبی آشکار است که عاقبتی بس دردناک را برای فرد و البته جامعه به همراه خواهد داشت.^۱

^۱ دیپاچه کتب تدبر، نهضت تولید علم مبتنی بر قرآن

از آنجا که قرآن تبیان لکل شیء است^۱ و ائمه معصومین (علیهم السلام) ثقل دیگر قرآن^۲، قرآن و روایت دو منبع جدانشدنی به عنوان روشن کننده و تبیین کننده مسیر در عرصه های زندگی می باشند. همچنین امام معصوم (علیه السلام) به عنوان قرآن ناطق است، بنابراین شناخت امام معصوم (علیه السلام) مستلزم شناخت قرآن می باشد. لذا هر انسان مسلمان، متعهد، تابع و شیعه ای باید علی رغم شناخت عرصه ها و بسترهای زندگی و شناخت ویژگی های عملکردی اهل بیت (علیهم السلام) در بسترها، بتواند موضوعات آیات و سور قرآن را متناسب با بسترها شناخته و راهکار عملی ارائه نماید. در نتیجه برای زندگی موحدانه، هیچ راهی جز تدبر در قرآن و روایات و شناخت اهل بیت (علیهم السلام) وجود ندارد.

چنانچه فردی بخواهد قرآن را در جامعه جاری نموده و در تشکیل امت واحده نقشی ایفا نماید و خود را از کشتی نجات امام آخر الزمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) خارج ننماید، چاره ای ندارد جز آن که برای خروج قرآن از مهجوریت و جاری کردن آن در جامعه اقدامی علمی و عملی نماید.

هر فرد مسلمان شیعه ای به اندازه وسع وجودی و ظرفیت و توان خود باید برای انجام و تحقق این مهم، برنامه ریزی کند. از آنجا که امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) پس از ظهور، اقدام به جاری کردن آیات الهی و سنت رسول الله (صلی الله علیه و آله) و احیای دین در عرصه های مختلف اجتماع می کنند^۳، چنانچه فردی متدبر قرآنی، آگاه به شرایط عرصه ها و بسترها باشد می تواند در آن زمان در هر سمت و نقشی به خوبی ایفای وظیفه نماید ان شاء الله.

برای تدبر در قرآن، رویکردهای روشی مختلف و متعددی وجود دارد.

مجموعه مدارس دانشجویی قرآن و عترت (علیهم السلام)، سعی نموده است براساس تأکیدات رهبر فرزانه انقلاب در خصوص لزوم تولید علم مبتنی بر قرآن، گام نخست را براساس تبیین علم مبتنی بر قرآن و سیره و روایات اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) بردارد.

^۱سوره مبارکه نحل، آیه ۸۹: وَ يَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَ جِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ وَ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَ هُدًى وَ رَحْمَةً وَ بُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ.

^۲بحار الأنوار (ط - بیروت)، ج ۲۳، ص: ۱۰۴ عن رسول الله (صلی الله علیه و آله) نَصَا فَقَالَ: إِيَّي تَارِكُ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ مَا إِنْ تَارَكْتُمَا بَعْدِي كَتَابَ اللَّهِ وَ عَثَرْتُمَا أَهْلَ بَيْتِي فَإِنَّهُمَا لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَى الْحَوْضِ قَوْلُهُ صَ إِذَا مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي كَمَثَلِ سَفِينَةِ نُوحٍ مَنْ رَكِبَهَا نَجَا وَ مَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ وَ مَنْ تَقَدَّمَهَا مَرَقَ وَ مَنْ لَزِمَهَا لَحِقَ.

^۳ زیارت امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) روز جمعه در کتاب مفاتیح الجنان

ظرفیت و ظرفیت شناسی

برای فعالیت در بسترهای اجتماعی، لازم است ابتدا ویژگی‌های نیروی متخصص در این زمینه تبیین و سپس شناسایی شود و در این راستا برنامه‌ریزی برای تربیت این نیروها صورت پذیرد. بنابراین نیاز است شناختی از ظرفیت‌های موجود و ارتقای آنها داشته و علاوه بر آن درصدد ظرفیت‌سازی متناسب با بستر مد نظر باشیم.

در نتیجه برای رسیدن به هدف مذکور، لازم است این نظام، خود برگرفته از قرآن و سوره‌های کلام وحی باشد. لذا از میان سوره قرآن کریم، سوره مبارکه فصلت را، با هدف ظرفیت‌شناسی و ارتقای ظرفیت برگزیده‌ایم. قبل از ورود به سیاست‌ها و راهبردهای پیش‌رو، لازم است مروری اجمالی بر غرض و موضوعات سوره مبارکه فصلت داشته باشیم.^۱

غرض اجمالی سوره مبارکه فصلت،

- ارتقای قوای درونی
 - ابرازات مؤمنانه قیام طلبانه و جبران خواه در مسیر دعوت به سوی خدا
 - مقابله محسنانه با مقابله کنندگان
- می‌باشد.

مقاصد را در این سوره به این نحو می‌توان عنوان نمود:

- فرد را واسطه نزول آیات تفصیلی کتاب در بسترهای تخصصی می‌کند

^۱ جهت مطالعه بیشتر در این زمینه به سوره مبارکه فصلت مراجعه شود. همچنین تهلیل (پژوهش علمی تدبری در دوره تهلیل) سوره مبارکه نیز موجود می‌باشد.

- او را شایسته جلوه دادن رحمت عام و خاص الهی در هر بستر می‌نماید.^۱

غرض نهایی سوره مبارکه فصلت را می‌توان این‌گونه بیان نمود:

✓ فعال شدن طلب، به گونه‌ای که فرد طالب خدا شود؛ در حدی که محو در ذات الهی شده و تنها تجلی اسماء او باشد.

✓ این مسیر از طریق ظرفیت‌سازی، ظرفیت‌شناسی، فعال کردن و به فعلیت رساندن ظرفیت‌های وجودی موجود در هر بستر محقق می‌شود.

✓ این مسیر نیازمند فعال‌سازی علم و احاطه برای فعال‌سازی ظرفیت‌های موجود در راستای ایجاد طلب در مسیر خدا و تجلی اسماء الهی می‌باشد.

بنابراین، لازم است برای تحقق این غرض هر کسی در بستر خودش، ظرفیت خود و بستر و مواجهه‌های آن بستر را شناخته یا به کسانی که چنین شناختی دارند مراجعه نماید.
در نتیجه باید:

✓ این علم را بپذیرد و تأیید نماید.

✓ برنامه دقیقی برای به فعلیت رساندن ظرفیت‌ها براساس علم داشته باشد.

✓ در این مسیر قیام و حرکت نماید.

✓ تا به فعلیت نرسیدن کامل ظرفیت وجودی از پا ننشیند.

✓ تا طلب و دعای به سوی خدا در او فعال شده،

✓ و احسن قول به او القاء شود.

به این ترتیب، ما نیاز به افرادی داریم که:

✓ اعتقادات، باورها، صفات، خلیات آن‌ها توحیدی و طیب و بر مدار حُسن باشد.

✓ به دور از هرگونه افراط و تفریط باشد.

و این مهم محقق نمی‌گردد:

مگر به نور علم.

و علم چون چراغی است برکنار زننده‌ی ظلمت‌ها و تیرگی‌ها و می‌برد و می‌زداید آنچه را که نباید باشد.

و چون انسان موحد، منور شد به نور علم:

عالمی است مومن،

که امنیت‌بخشی او می‌تواند سراسر عالم را به احسن الحال هدایت کند.

و علم عطا شدنی است:

^۱ تهلل سوره مبارکه فصلت، فصل اول، بخش اول: این مقصد از طریق برقراری امکان رجوع، و بهره‌مندی از انذار، بشارت، هدایت و شفا از کتاب تفصیل یافته، با مفعولیت رسول به واسطه فعال‌سازی علم و به شرط روشن بودن فطرت محقق می‌شود.

به میزان جهد مجاهد.

و استجابت شدنی است:

به میزان دعای دعا کننده.

فلذا، چه فرق دارد آن انسان که باشد، کجا باشد و چگونه عالم شده باشد.

مهم عمل براساس علم است.

صالح، محسنانه، خالصانه.^۱

^۱ تهلیل سوره مبارکه فصلت، درس چهارم، اسماء

اُمّت

نعمت اُمّت شدن و اُمّت داشتن و به تبع آن امام شدن و امام داشتن، از مهم‌ترین نعمت‌های عطا شده به انسان است و اگر قدر آن دانسته نشود، زندگی انسان به کج‌راهه‌ها کشیده شده و امکان بهره‌مندی از ظرفیت‌های اجتماعی جهت شکل‌گیری اُمّت فراهم نمی‌شود. به واسطه جریان اُمّت شدن تحت لوای یک امام، فیض الهی نازل شده و جریانی از هدایت و ضلالت رقم می‌خورد، لذا شرایطی برای استقرار اُمّت توحیدی مهیا می‌شود.^۱ پس از استقرار اُمّت، سیر شکوفایی اُمّت نیز جریان یافته و روز به روز به شکوه و مجد آن افزوده می‌شود.^۲

علوم اجتماعی در راستای تشکیل جمع‌های ربانی و اُمّت توحیدی حول محور امام، می‌تواند با شناسایی ظرفیت‌ها از طریق گام‌های زیر، ظرفیت‌ها را ارتقاء داده و با ایجاد ظرفیت‌های جدید این هدف مهم را محقق نماید:

- آسیب‌شناسی اجتماعی با محوریت رفع موانع ظرفیت‌های اجتماعی برای شکل‌گیری اُمّت
- تدبیرگری اجتماعی با محوریت تدبّر، تدبیر و تبیین برای استقرار اُمّت
- برنامه‌ریزی اجتماعی با محوریت نظام ولایی برای شکوفایی اُمّت
- نظام‌سازی اجتماعی با محوریت ولیّ برای رشد اُمّت^۳

و این مهم محقق نمی‌گردد مگر به نور قرآن؛ تدبّر در قرآن دارای دو بال علم و عمل است. از یک‌سو دانسته می‌شود و از سوی دیگر عمل می‌شود. عمل به قرآن در صورتی که به صورت همه‌جانبه مورد نظر باشد، نیازمند طرح و برنامه‌ای است که قابلیت اجرایی شدن داشته باشد.^۴

^۱ برای مطالعه بیشتر به کتاب «شکل‌گیری اُمّت: نازل‌کننده رحمت، فضل و احسان»، اخوت، احمدرضا، مراجعه شود.

^۲ برای مطالعه بیشتر به منشور علوم اجتماعی / نقشه علوم اجتماعی / فصل اول مراجعه شود.

^۳ همان

^۴ همان

عملیاتی‌سازی این حقایق، نباید در محدوده عمل به آموزه‌هایی از هم جدا و پراکنده باقی بماند. بنابراین در عمل به قرآن، نیازمند طراحی عملیاتی هستیم که در آن منظومه مشخصی از باورها و اعمال بر محور غرض و مقصدی معین قرار گرفته‌اند، به صورتی که امکان تحلیل برای بایسته‌های اقدام را در اختیار عمل‌کننده قرار می‌دهند.^۱

برای تحلیل فضای فرد و جامعه لازم است موضوعات مطرح در جامعه و مسائل مبتلا به، در این جامعه شناخته شوند. در این صورت، شناخت بسترها از یکدیگر و تمایز دادن آن‌ها بسیار حائز اهمیت است.

از آن‌جا که علوم اجتماعی، عهده‌دار تنظیم ساختار و نظامی برای ظرفیت‌شناسی، ظرفیت‌سازی و ارتقای آن بر مدار توحید است؛ بنابراین موارد فوق را بر مبنای جمع توحیدی و در راستای ابراز ظرفیت انسان بر مدار توحید بررسی و تنظیم می‌کند. در نتیجه برای تحقق جمع توحیدی و ربّانی با محوریت امام حق و در راستای اُمت‌سازی توحیدی لازم است ناظر به سوره‌های قرآن، در هر دو سیر علمی و عملی، حرکت نماید؛ لذا برای تحقق این هدف ضروری است، تمام سوره‌های قرآن مورد بررسی قرار بگیرند.^۲

با توجه به اقدامات لازم برای تحقق جمع ربّانی (ظرفیت‌شناسی، ظرفیت‌سازی و ارتقای ظرفیت‌های اجتماعی توحیدمحور) اقدامات علوم اجتماعی را می‌توان در قالب چهار کارگروه با محوریت سوره‌های مرتبط به آن، دسته‌بندی نمود.^۳ بدیهی است چنان‌چه پیش‌تر گفته شد، برای تشکیل اُمت و دستیابی به اهداف ذکر شده، لازم است هر چهار کارگروه در تعامل با یکدیگر حول محور امام به فعالیت بپردازند. در غیر این صورت نه تنها اهداف نقشه محقق نمی‌شود، بلکه فعالیت‌ها به بیراهه کشیده خواهد شد.

با توجه به مطالب عنوان شده، توصیه می‌شود افراد علاقه‌مند به فعالیت در عرصه‌های مختلف اجتماعی و یا گروه‌های مبتنی بر نقشه علوم اجتماعی، ذیل یک ساختار و نظامی هماهنگ عمل نمایند تا شالوده کار حفظ شده و از تشتت در عمل و یا هر گونه اعمال نظر شخصی و سلیقه‌ای اجتناب گردد.

از این رو در ادامه، ضمن بیان مبانی اعتقادی از ابعاد مختلف، تعریفی از توان مورد انتظار برای انجام فعالیت در عرصه و کارگروه‌های اجتماعی ارائه داده و همچنین ویژگی افرادی که برای فعالیت‌ها مناسب هستند، شرح داده می‌شود.

^۱ کتاب «شیوه‌های پیاده‌سازی بر پایه قرآن: دفتر دوم: عملیات‌سازی»، اخوت، احمد رضا، ص: ۳۵۵.

^۲ برای مطالعه بیشتر به منشور علوم اجتماعی / نقشه علوم اجتماعی / فصل دوم مراجعه شود.

^۳ همان

امت سازی

هر فعالیت اجتماعی علاوه بر تسلط بر مباحث تخصصی، نیازمند شناسایی عرصه و مخاطبان آن است تا بتواند به اهداف خود نائل گردد.

بنابراین برای تحقق غایت نقشه علوم اجتماعی، نیاز به افرادی است که بتوانند در عرصه‌ها و کارگروه‌های تخصصی خود ضمن استخراج نظام موضوعات و مسائل، از قرآن کریم به عنوان کتاب زندگی، نقشه راه و راه حل اجرایی آن را بیابند. افرادی توانمند که آسیب‌های عرصه خود را شناخته، راه برون‌رفت را می‌دانند؛ می‌توانند موضوعات و مسائل عرصه خود را به خوبی تبیین کرده و برای رسیدن به نتیجه نهایی برنامه‌ریزی کنند و در آخر، حکم نهایی را از منظر قرآن ارائه دهند. بدیهی است متخصص عرصه که متعهد به موازین اسلامی و قرآنی است و تمایل دارد بر اساس آموزه‌های قرآنی در عرصه تخصصی خود فعالیت نماید، لازم است بایسته‌های عرصه تخصصی را از قرآن کریم استخراج کند. بنابراین چنانچه خود به نظام موضوعات سور مبارکه قرآن کریم مسلط نباشد، باید به عالم و فردی آگاه با نظام موضوعات قرآن کریم مراجعه کرده و بعد از مشخص نمودن سور مربوطه، نقشه راه خود را از قرآن کریم استخراج نماید.^۱

جهت ادامه مسیر طی کردن مراحل زیر ضروری است:

- انتخاب سوره (و یا دسته سوره) مکی و مدنی
- مطالعه و بررسی سور انتخاب شده متناسب با عرصه تخصصی
- طراحی نقشه راه مطابق سور مطالعه شده
- تبدیل و تطبیق نقشه سوره با عرصه تخصصی
- گام‌بندی اجرایی بر اساس نقشه به دست آمده

^۱ جهت مطالعه بیشتر به کتاب «شیوه‌های پیاده‌سازی بر پایه قرآن: دفتر دوم: عملیات‌سازی»، اخوت، احمد رضا مراجعه شود.

- ورود به قسمت اجرایی

بدیهی است اگر جامعه‌ای فاقد چنین افرادی باشد، لازم است متخصصین مربوطه برای تربیت و پرورش چنین افرادی، از سنین نوجوانی تلاش کنند.^۱

از آنجا که افراد دارای توان، فضل، استعداد، ذائقه و شاکله‌های متفاوتی هستند، می‌توان به سه دوره آموزشی با محتوای کتب تدبیر محور و تخصصی اشاره کرد^۲:

▪ دوره مشفقین

مختص افرادی است که با استفاده کردن از استعدادها، نعمت‌ها و فضل‌های شناخته شده در زندگی می‌خواهند از قرآن در زندگی شخصی خود استفاده کرده و به اطرافیان بگویند قرآن کتاب زندگی است و باید از آن بهره برد.

▪ دوره منفقین

مختص افرادی است که با استفاده از استعدادها، نعمت‌ها و فضل‌های شناخته شده در جامعه به نیت پُر کردن شکاف‌های اجتماعی، می‌خواهند متدبرانه از قرآن و آموزه‌های آن در رفع معضلات و آسیب‌های اجتماعی و شکاف‌های اجتماعی استفاده کنند.

▪ دوره منیبین

مختص افرادی است که قصد دارند به طور جدی متناسب استعدادها، نعمت‌ها و فضل‌های خود در عرصه‌ای وارد کار شده و طبق نقشه علوم اجتماعی به فعالیت بپردازند. تعهد کاری، داشتن برنامه مشخص، علاقه‌مندی به عرصه‌ای خاص از ویژگی‌های این افراد است.

لازم به ذکر است، سطوح آموزشی تدبیری دوره‌های فوق به شرح زیر است:

❖ سطح تسبیح

این دوره به آموزش کتاب «مقدمات تدبیر در قرآن» تا «روش‌های تدبیر قرآن به قرآن» پرداخته و به عنوان سطح عمومی تدبیر شناخته شده است. در این دوره انتظار می‌رود نگاه کلی به قرآن در فرد ایجاد شده باشد.

❖ سطح حمد

این دوره که تا کتاب «روش‌های تدبیر با روایات و ادعیه» است و به عنوان سطح نیمه تخصصی تدبیر محسوب می‌شود، درصدد است تا فرد مقدمات لازم برای رجوع محققانه به قرآن را به دست آورد.

^۱ برای مطالعه بیشتر به منشور علوم اجتماعی/ نظام آموزشی نقشه علوم اجتماعی/ مقدمه مراجعه شود.

^۲ برای مطالعه سیر مطالعاتی هر یک از دوره‌های آموزشی به ضمیمه دوم مراجعه شود.

❖ سطح تهلیل

در این دوره که تا کتاب «شیوه تفصیل در موضوعات» استمرار دارد به عنوان دوره تخصصی تدبیر محسوب می‌شود، انتظار می‌رود فرد بعد از این دوره، توان تحقیق درباره موضوعات قرآن و مسائل زندگی مبتنی بر قرآن را حاصل کرده باشد.

❖ سطح تکبیر

در این دوره ضمن برطرف کردن خلأ تدبیری، مباحث تدبیر در دعا آغاز شده و فرد باید مشغول عملیات شود. عملیات به معنای اقامه بیرقی از بیرق‌های دین و دین‌دار در جامعه است.

مبانی اعتقادی

افراد در تمام سطوح، لازم است از بُعد اعتقادی واجد ویژگی‌های زیر باشند: (بدیهی است سطح این باورها با ارتقای سطح نیرو، ارتقا می‌یابد).

- قرآن را **تبیان لکل شیء** دانسته و در تمامی شئون زندگی خودش قائل به رجوع به قرآن باشد.
- رسول را به عنوان فرستاده‌ای بپذیرد که به عنوان ابلاغ‌کننده و تفصیل‌دهنده این نظام می‌باشد و اعتقاد داشته باشد که رسول برای تفصیل این نظام در تمامی شئون زندگی نظام ولایت را تبیین نموده است. لذا جهت دستیابی به اهداف این نظام، اوامر ولی را در مراتب ولایت بپذیرد و شئون ولی را بشناسد.
- متناسب با نیاز حقیقی که برآمده از سور قرآن کریم است، چشم‌اندازی تعریف کرده و برای رسیدن به آن برنامه‌ریزی و محاسبه دقیق داشته باشد. لذا ضروری است در این مسیر، آموزش‌های لازم در هر سطح را متناسب با سیاست‌های مربوط به نحوه آموزش، براساس سیاست‌ها و راهبردهای فعالیت‌های قرآن محور، اخذ نماید.
- خود را ملزم به رعایت تقوای الهی نموده و از هر گونه فحشاء و منکر در هر سطحی دوری کرده و بر امر به معروف و نهی از منکر در سطوح عموم مردم جامعه مبادرت ورزد.
- خود را بر عهد و میثاقی که متناسب با انواع مواجهات و ارتباطات بسته است، متعهد کرده و بتواند مبتنی بر تعهدی که به خود، امام و یا ... داده است، مطالب را شفاف نماید.
- فرد لازم است فهمی از نظام‌مند بودن عالم هستی داشته و بداند برای هر کاری نظام و ساختاری لازم است و بر همین اساس، متناسب با نظام و ساختار طراحی شده؛ انواع مواجهات، ارتباطات و فعالیت‌های خود را سامان دهد.

- توان، استعداد، فضل و امکانات خود را رصد کرده و با توجه به آن مواجهات، ارتباطات و فعالیت‌های تخصصی مبتنی بر عرصه خود را متناسب با نیاز مخاطب تنظیم نماید. بدین ترتیب دیگران می‌توانند ذیل چتر حمایتی ایشان قرار گیرند.
- فطرت خداجوی فرد به سمت حق تمایل داشته و بر اساس منویات جلودار و امام عرصه، نظام و ساختاری را طراحی نماید.
- بر اساس تقدیرِ مُقدَّر شده و فهم حقایق، هر فعالیتی را در چهارچوب مشخص و با توجه به مقدرات بستر و مخاطب به سرانجام رسانده و در خود و دیگران ظرفیت‌سازی نماید.
- از طریق انجام فعالیت و کارهای دارای محدوده مشخص، در خود و مخاطب ظرفیتی جدید ایجاد کرده به نحوی که به رقم خوردن مُقدَّرات جدیدی بیانجامد.
- با باور به قضای الهی و بهره‌گیری از قوانین محکم خداوند، فعالیت‌های تخصصی خود را از ابتدا تا حصول نتیجه سامان دهد.
- در فعالیت‌های اجتماعی، تجلی‌دهنده اسماء و صفات الهی بوده و متناسب شرایط و مخاطب طرحی نو در اندازد؛ به نحوی که بتواند در حیطه سیاست‌گذاری‌های کلان اجتماعی قوانین الهی را مدوّن نماید.

ویژگی نیروها

گستره مدرسه یا گروه علوم اجتماعی با هدف تشکیل جمع‌های ربّانی و اُمت توحیدی حول محور امام، محدود به تعدادی از افراد نیست و تمام آحاد جامعه - منظور افرادی است که به هر نحو مخاطب تصمیمات، برنامه‌ریزی‌ها و محتوای اجتماعی تولید شده باشند- و نیروهای متخصص در عرصه‌های اجتماعی یا کارگروه‌های علوم اجتماعی متناسب نقش‌هایی که منجر به حرکت‌های اجتماعی می‌شود، در آن عضو هستند.

انسان بدون برقراری تعامل و ارتباطات اجتماعی قادر به ادامه حیات نیست. موفقیت در عرصه مبتنی بر انتخاب و تشخیص درست سطوح روابط بین افراد مختلف در هر عرصه می‌باشد و بدین صورت فرد می‌تواند به سمت اهداف عرصه و غرض اصلی آن حرکت کرده و موفقیت‌هایی کسب نماید.

لذا لازم است با توجه به دوره‌های رشد تفکر اجتماعی^۱:

- ضمن توان ابراز منویات درونی، از کلمات طیب، نیکو و مناسب برای تعاملات اجتماعی و بیان قصد و نیت خود بهره گیرد.
- ضمن شناخت توان، استعدادها و فضل خود، بتواند به صورت مختار در زمان تعیین شده، کارها را به نتیجه رسانده و در هر کاری به قوانین و بایسته‌های آن توجه داشته باشد.
- ضمن رجوع به گزاره‌های منطقی و عقلی، از الهامات الهی در رفع و دفع موانع بهره برده و کار را به احسن وجه به نتیجه برساند.

^۱ جهت مطالعه بیشتر به مجموعه کتب ۶ جلدی دوره‌های رشد تفکر اجتماعی از احمد رضا اخوت مراجعه شود.

- ضمن متمایز دیدن سطوح روابط و فهم حقوق مختلف و مجزا برای آن‌ها، به نیازهای متفاوت فردی و اجتماعی توجه داشته و بتواند از طریق عطف با دیگران صفات کریمه ایثار، سخاوت، همدلی و همراهی را در خود تقویت نموده و با صفات منفی همچون بخل و حسد مقابله نماید.
- ضمن داشتن عزم و قصد، خود را ملتزم به رعایت چهارچوب الهی نموده و علم و قدرت خود را صرفاً در آن چهارچوب صرف کند و برای هدایت دیگران با لطافت و تدبیر عهد بگیرد. وفای به عهد، نقض نکردن میثاق، اطاعت از امر خدا، خویشستن‌داری، ترس از قیامت، لقاء خداوند، ترویج و مستقر کردن نماز، انفاق آشکار و پنهان، دفع بدی با خوبی از شاخصه‌های مهمی است که باید به آن توجه کرد.
- ضمن توکل به خداوند بدون هیچ شائبه‌ای از نگرانی و ترس، از وحی برای کمک و هدایت دیگران بهره گیرد.
- ضمن نگاه جزئی و تفصیلی نسبت به حربه‌های دشمن، به یک منبع فیاض و حیانی متصل شده و در فعالیت‌های اجتماعی خود سرعت، جدیت، شدت و سبقت داشته باشد.

در این مسیر ممکن است فعالان متعهد در عرصه‌های اجتماعی با آسیب‌هایی مواجه شوند که لازم است با توجه به مبانی اعتقادی و توان عملی خود، نسبت به رفع و دفع آن اقدام نمایند^۱:

۱. آسیب اول: عدم توان تصمیم‌گیری، نداشتن قدرت قیام، بروز انواع مشکلات در داد و ستدها و معاملات اجتماعی.
دفع: رعایت حقوق فردی و اجتماعی، توجه به اینکه داد و ستدها بر مدار حق باشند.
رفع: شفیع گرفتن و کَلِّیَّ الهی، استغفار زبانی و عملی.
۲. آسیب دوم: غلبه کردن و چیرگی به نحوی که خدا فراموش شده و فجایعی ایجاد شود.
دفع: موثر دانستن شیطان در ایجاد اختلال، انجام کار بر اساس تفکر و نه هوای نفس، گرفتن حکم از علما و عقلا.
رفع: جبران عملی حقوق از دست رفته، پرداخت خسارت به خسارت‌دیدگان و همت برای جبران خسارت.
۳. آسیب سوم: منحرف شدن از امور معنوی، تأخیر انداختن در کارها، ایجاد کار جدید برای انحراف از کار اصلی.
دفع: برنامه و مقصد داشتن، جهاد برای رسیدن به مقصد، استمرار، عدم خستگی.
رفع: بررسی کارهای قبلی، جبران مافات و گذشته.
۴. آسیب چهارم: ایجاد خوف و ترس توسط شیطان که منجر به نگرانی و تشویش می‌شود.
دفع: شجاعت و نترسیدن، عدم توجه به آنچه موجب ترس شده.
رفع: آنچه گذشته است جبران و ترمیم نمی‌شود، لذا برای موارد بعدی باید هوشیار بود. ایمان و توجه به وعده‌های الهی، انفاق.

^۱ علاقه‌مندان به مطالعه بیشتر به مطالب "جلسات دوره توحید در مراتب رشد" مورخ ۴ و ۵ فروردین ۱۴۰۲ در آدرس زیر مراجعه نمایند:

بنابر آنچه پیش‌تر آمد، هر فردی علاوه بر پیدا کردن تخصص در عرصه انتخابی خود، لازم است سطوح روابط و تعاملات را شناسایی کرده و برای اصلاح و ارتقای آن بکوشد و از طرفی دیگر ضمن شناخت سطوح انس، تفکر، تعقل، تدبّر و طهارت، برای ارتقای این سطوح تلاش نماید.

شناسایی آسیب‌های هر عرصه، شناخت و تبیین راه‌های برون‌رفت از آسیب و اتخاذ تدابیر درست همراه با گام‌بندی‌های اجرایی ضروری به نظر می‌رسد. بدین نحو امید است متدبّر قرآنی در عرصه‌های عملیاتی خود بتواند حکم خداوند را از قرآن کریم بدست آورده و بر آن متناسب شرایط و نظام مسائل عرصه تخصصی جامه عمل بپوشاند.

برای این منظور افراد علاقه‌مند را می‌توان مطابق با نظام اوّابین مجمع مدارس دانشجویی قرآن و عترت، به سطوح تسبیح (سیر مطالعات عمومی)، حمد (نیمه تخصصی)، تهلیل (تخصصی) و تکبیر (فقاہت) دسته‌بندی کرد.

دوره تسبیح

تعریف

دوره تسبیح مختص فردی است که می‌خواهد آموزش‌های تخصصی را متناسب با نیاز و چشم‌انداز اولیه خود طی نموده و قدرت توسعه و کاربرد در یکی از موضوعات قرآنی برای جامعه و خودش را بدست آورد.

ویژگی‌ها

۱. این فرد دوره مقدمات تدبّر شده و قصد دارد دوره تدبّر را تا قرآن به قرآن ادامه دهد.
۲. او مجری پروژه‌های قرآنی است که حدود و ثغور آن توسط قرآن‌پژوهان مسلط به دوره تهلیل و حمد گام‌بندی و تبیین شده است.

سطوح

لازم است هر فرد متناسب با نیاز انسان که برآمده از سور قرآن است، چشم‌اندازی تعریف کرده و برای رسیدن به آن حتماً برنامه‌ریزی و محاسبه دقیق داشته باشد.^۱

- سطح ۳ انس
- سطح ۱ و ۲ تفکر
- سطح ۱ تدبّر
- سطح ۱ و ۲ تعقل
- سطح ۲ و ۳ طهارت

فعالیت‌ها

فعالیت‌های این فرد، صرفاً در حیطه انتقال مطالب به عموم مردم جامعه می‌باشد، لذا فعالان هر عرصه در انجام فعالیت‌های خود باید این نکته را مدنظر قرار دهند.

- تدوین انواع گزارش‌های خبری و تبلیغی متناسب با عرصه تخصصی در قالب پوستر، پاورپوینت، کلیپ، گزارش (تخصصی، عمومی) و خبرنامه
- برگزاری کارگاه‌های موضوعی متناسب با عرصه برگرفته از کتب بنیادی تدبّر‌محور به مخاطبین عمومی
- ارائه سوره با بیان ترجمه و نکاتی از تفسیر المیزان به مخاطب عمومی جهت انس و افزایش طهارت. لازم است در ارائه سوره از بیان نکات و روش‌های تدبّر اجتناب نماید.
- در ارائه کتب مهارتی، صرفاً بیان نکات پرکاربرد از متن کفایت می‌کند.
- لازم است این آموزش‌ها مبتنی بر متن و محتوای کتاب‌ها باشد و از النقاط مباحث دیگر جداً خودداری نمایند.

^۱ این موارد شامل سطوح تخصصی انس، تفکر، تعقل، تدبّر و طهارت است که به تفصیل در سند سیاست‌ها و راهبردهای فعالیت‌های قرآن‌محور، بخش سیاست‌های مربوط به نحوه آموزش، شرح داده شده است. همچنین در بخش ضمائم - ضمیمه اول این سطوح ذکر شده است.

- در کارگاه‌ها و کلاس‌ها، به عنوان مربی و پشتیبان، از ارائه مشاوره به ویژه در حوزه خانواده، تربیت، نوجوان و مسائل اجتماعی خارج از متن کتاب خودداری نموده و افراد را به مراکز مشاوره معتبر راهنمایی نماید.

ارزیابی

- ◀ ارزیابی تحقق سطوح ذکر شده در قسمت انس، تفکر، تعقل، تدبّر و طهارت بر عهده قرآن‌پژوه می‌باشد.
- ◀ ارزیابی تحقق سیر تدبّری و مطالعات تخصصی بر اساس فعالیت‌های تعیین شده می‌باشد.^۱

^۱ جهت کسب اطلاعات تکمیلی درباره دوره‌های آموزشی به بخش ضمائم-ضمیمه دوم مراجعه شود.

دوره حمد

تعریف

دوره حمد مختص فردی است که می‌تواند براساس توان تدبیری و تخصصی حاصل شده، موضوعات را به خوبی تفصیل دهد و متناسب با سطح و نیاز مخاطب، آن‌ها را ارائه داده و تبیین نماید.

ویژگی‌ها

۱. چنین فردی قادر است تدبیر را به صورت بنیادی و بدون سوگیری و رویکرد خاصی بخواند.
۲. وارد مباحث تخصصی شده تا نظام مسائل را براساس موضوعات حوزه تخصصی خود تکمیل نماید.

سطوح

لازم است هر فرد متناسب با نیاز انسان که برآمده از سور قرآن است، چشم‌اندازی تعریف کرده و برای رسیدن به آن برنامه‌ریزی و محاسبه دقیق داشته باشد. لذا انتظار می‌رود در این مسیر موارد زیر را لحاظ نموده و سطوح آن را اخذ نماید:

- سطح ۴ انس
- سطح ۳ و ۴ تفکر
- سطح ۳ تعقل
- سطح ۲ تدبیر
- سطح ۴ و ۵ طهارت

فعالیت‌ها

- چنین فردی می‌تواند موضوعات سوره‌ها و کتب بنیادی و راهبردی را متناسب با مخاطب در عرصه تخصصی خود، تفصیل و تبیین نماید. لذا برگزاری انواع کارگاه‌ها متناسب با این سطوح در دانشگاه‌ها، مراکز فرهنگی و آموزشی، ارگان‌ها و نهادها و ... برای این افراد پیشنهاد می‌گردد.
- وی می‌تواند کارگاه‌های تفصیلی با محوریت موضوعات سوره‌های قرآن و همچنین موضوعات کتب بنیادی و راهبردی مبتنی بر قرآن متناسب عرصه خود، برگزار نماید.
- او قادر است قرآن‌پژوه مسلط در دوره تهلیل را در سیر رسیدن به مهارت و کاربردی کردن موضوعات برگرفته از سوره‌ها یا کتب بنیادی، همراهی کرده، این مسیر را به صورت روشمند درک و در قالب کارگاه یا جلسات مباحثه و ... به مخاطب منتقل نماید.
- بنابراین این فرد می‌تواند به عنوان نیروی اجرایی، آموزشی و کمک پژوهشی در عملیات‌های طراحی شده در دوره تهلیل مشارکت نماید.

■ چنین نیرویی می‌تواند افراد را در دوره تسبیح، از نظر علمی و اجرایی حمایت^۱ نماید. (در قالب مربی، هم‌مباحثه‌ای، تسهیل‌گر و ...)

الف- حمایت علمی در زمینه مطالعه مباحث تدبّر:

از آنجا که مخاطب دوره تسبیح که اقدام به گذراندن دوره‌های تدبّری نموده، تا حدودی از سطوح اولیه انس و انگیزه لازم برای مطالعه قرآن برخوردار است، لذا لازم است افراد در دوره حمد، به عنوان مربی، آمادگی‌های زیر را در مخاطب ایجاد نماید:

- در مخاطب ایجاد برانگیختگی کند تا نسبت به مطالعه تخصصی قرآن و ضرورت زمان‌گذاری برای این امر ترغیب شود.
- حس متفاوتی از قرآن خواندن‌های متداول را با نظر به مطالعه تخصصی قرآن به مخاطب منتقل نماید.
- نظام رسالت و ولایت را به عنوان تبیین‌کننده و تفصیل‌دهنده معارف قرآنی معرفی نموده، لزوم تبعیت از آن را جهت اتصال به این نظام یادآور شود و خطرات انفصال از این نظام را گوشزد نماید. (در قالب مطالعه سور)^۲
- تلاش نماید تا مخاطب بتواند در طول این دوره، سطوح بالاتری از انس، تفکر، تدبّر، تعقل و طهارت را به دست آورد.

ب- حمایت علمی در زمینه مطالعه مباحث تخصصی

- لازم است این آموزش‌ها مبتنی بر متن و محتوای کتاب‌ها باشد و از التقاط مباحث دیگر جداً خودداری نمایند.
- ضروری است قرآن‌پژوهان در دوره حمد به عنوان مربی و پشتیبان، از ارائه انواع مشاوره در حوزه‌های مختلف و پاسخ به پرسش‌های خارج از متن کتاب خودداری نموده و متقاضی را، به مراکز مشاوره معتبر راهنمایی نمایند.
- لازم است افراد دوره تسبیح را جهت کارورزی، در معرض مشاهده کارگاه‌ها و پژوهش‌های موضوع محور قرار دهد.
- قرآن‌پژوه دوره حمد قادر به انجام پژوهش در قالب پایان‌نامه‌ها و مقالات مرتبط با مسائل اجتماعی، تحت نظارت و راهنمایی قرآن‌پژوه دوره تهلیل می‌باشد.

ارزیابی

◀ ارزیابی تحقق سطوح ذکر شده در قسمت انس، تفکر، تعقل، تدبّر و طهارت بر عهده قرآن‌پژوه می‌باشد.

◀ ارزیابی تحقق سیر تدبّری و مطالعات تخصصی بر اساس فعالیت‌های تعیین شده می‌باشد.^۳

^۱ منظور از حمایت، ارائه نقطه نظرات، راهکارها و نکاتی است که مسیر را برای قرآن‌پژوه روشن می‌کند.

^۲ برای مطالعه درباره این موضوع به کتاب‌هایی در زمینه ولایت فقیه مراجعه شود.

^۳ جهت کسب اطلاعات تکمیلی به بخش ضمائم- ضمیمه دوم، جدول دوره‌های آموزشی مراجعه شود.

◀ ایجاد انفصال یا اختلال در هریک از موارد ذکر شده در قسمت باورها، مطالعات، سطوح، سیر علمی، فعالیت‌ها و عملیات‌ها در هر مرتبه‌ای که فرد باشد، منجر به خروج از وضعیت می‌شود و لازم است فرد با اتصال مجدد به مراتبِ نظام تعیین شده و با سعی و خشیت، مسیر طی نشده را با سرعت پیماید.

دوره تهلیل

تعریف

دوره تهلیل مختص فردی است که با توان تخصص در حوزه‌های اجتماع و تدبّر، قدرت طراحی و عملیات در عرصه‌های مختلف را دارد.

ویژگی‌ها

۱. چنین فردی قادر است تدبّر را به صورت بنیادی و بدون سوگیری، پیش‌فرض و رویکرد خاصی بخواند.
۲. لازم است بتواند حوزه تخصصی خود را براساس تدبّر آموخته شده به مهارت و کاربرد نزدیک نماید.
۳. قرآن‌پژوه دوره تهلیل علاوه بر آگاهی و اشراف نسبت به نظریه‌های موجود عرفی و علمی درباره نقش‌ها و مباحث مرتبط با ساختارهای اجتماعی، می‌تواند تفاوت ساختاری این نظریه‌ها را با رویکرد قرآن تمییز داده و تبیین نماید.
۴. همچنین قرآن‌پژوه دوره تهلیل قادر است این مضامین و تفاوت‌ها را به مخاطبین خود منتقل نماید.
۵. او تعریف دقیقی از نقش‌ها و روابط و حرکت‌های مختلف اجتماعی مبتنی بر قرآن و روایات را در ذهن دارد.
۶. همچنین لازم است دارای ایده‌های عملیاتی پیرامون مباحث اجتماعی با محوریت قرآن باشد.
۷. قرآن‌پژوه دوره تهلیل توان ارائه راهنمایی و مشاوره علمی و عملیاتی را به مخاطب دوره‌های حمد و تسبیح را دارد.
۸. لذا قرآن‌پژوه دوره تهلیل باید قادر باشند:

- عرصه‌های مختلف فعالیت اجتماعی و ویژگی آن‌ها را بشناسند.
- احکام اجرایی در هر عرصه را مطابق با احکام فقهی شناسایی کنند.
- موافقی که لازم است این احکام اجرایی و عملیاتی شوند را بشناسند.
- پیش‌بینی‌های لازم جهت شناسایی آسیب‌ها و موانع را انجام دهند.
- احکام متناسب با برطرف کردن موانع و ضررهای احتمالی در هر عرصه را بشناسند.
- شئون مختلف هر عرصه را با توجه به سور قرآن تعیین کنند.
- اوامر و نواهی الهی استخراج شده مبتنی بر سور در هر حوزه را عملیاتی و اجرا نمایند.
- برنامه یا مقاله‌ای عملیاتی مشتمل بر راهکارهای اجرایی و موارد فوق ارائه دهد.

سطوح

لازم است هر فرد متناسب با نیاز خود حقیقی (انسان) که برآمده از سور قرآن است، چشم‌اندازی تعریف کرده و برای رسیدن به آن حتماً برنامه‌ریزی و محاسبه دقیق داشته باشد. لذا لازم است در این مسیر موارد زیر را لحاظ نموده و سطوح آن را اخذ نماید.

- سطح ۵ انس
- سطح ۵ تفکر
- سطح ۴ و ۵ تعقل

- سطح ۳ و ۴ تدبّر

- سطوح طهارتی ۱ تا ۵

دوره و سیر علمی

از آنجا که در این دوره قرآن‌پژوهان واجد ویژگی‌های یاد شده می‌باشند، روند آموزشی به صورت خودخوان و مباحثه محور است. دوره در صورتی برگزار می‌شود که نیاز جمعی برای آموزش مطلبی خاص به وجود آمده باشد.

لازم است هر قرآن‌پژوه دوره تهلیل پس از طی کردن سیر مطالعاتی اولیه بتواند سیر علمی خود را مطابق علاقه، نیاز، توان و استعداد خود تعیین کرده و در راستای تحقق آن سعی و کوشش نماید. در این مرحله قرآن‌پژوه وارد مرحله تخصصی اولیه خواهد شد و این سیر تا زمان حیات وی ادامه خواهد داشت. ان شاء الله^۱

این فرد در حوزه تدبّر، در حال گذراندن دوره تهلیل است. (دوره تهلیل، انتخاب یک سوره و خوانش سوره با رویکردهای مختلف می‌باشد، به گونه‌ای که فرد متخصص در آن سوره شده و بتواند تمام سوره‌های قرآن و عملیات‌ها را از منظر آن سوره تحلیل نماید).

فعالیت‌ها

- هریک از قرآن‌پژوهان دوره تهلیل برای ادامه فعالیت‌های قرآن‌محور به صورت تخصصی، لازم است شرایط عرصه خود را شناسایی کرده و برای چگونگی جذب افراد دوره تسبیح برنامه‌ریزی نمایند.
- قرآن‌پژوه دوره تهلیل توان برگزاری دوره‌های ختم مفهومی قرآن با رویکرد تخصصی برای سایر افراد دوره‌های تهلیل، حمد و تسبیح را دارد.
- قرآن‌پژوه دوره تهلیل امکان مهارت‌سازی و کاربردی کردن کتب تخصصی بنیادی برگرفته از آیات قرآن، را دارد.
- این فرد می‌تواند کتب راهبردی، مهارتی، کاربردی متناسب با کتب بنیادی را تألیف نماید.
- قرآن‌پژوه دوره تهلیل می‌تواند کارگاه‌ها و دوره‌های راهبردی، مهارتی و کاربردی متناسب با کتب بنیادی را طراحی و برگزار نماید.
- چنین فردی می‌تواند ایده و سرفصل‌های پژوهشی مبتنی بر متون راهبردی تا مرحله مهارتی و کاربردی را استخراج نماید.
- وی امکان برنامه‌ریزی و تدریس و برگزاری جلسات مباحثه برای افراد دوره‌های حمد و تسبیح را دارد.
- استخراج و ثبت طرح درس‌های راهبردی و مهارتی در حوزه تخصصی مربوطه و متناسب با عرصه، از دیگر فعالیت‌های قرآن‌پژوه دوره تهلیل می‌باشد.
- امکان انجام پژوهش و برگزاری کارگاه‌ها در سطح تخصص (از موضوع تا مسأله، از بنیاد تا راهبرد و مهارت و کاربرد) در حوزه ارائه سوره، همچنین براساس موضوعات کتاب‌های بنیادی را دارد.

^۱ جهت مطالعه جدول سیر مطالعاتی متناسب با سطوح مخاطبین و فایل توضیح درباره کتاب‌ها، فعالیت‌ها و ختم قرآن‌ها به بخش ضمائم-ضمیمه دوم مراجعه شود.

- قرآن‌پژوه دوره تهلیل امکان ارائه مشاوره فردی در حوزه تخصصی را دارد.
- از آن‌جا که لازم است قرآن‌پژوه دوره تهلیل با شناسایی بسترهای عملیاتی خود اقدام به برنامه‌ریزی برای عملیات در این بسترها نماید، برای سهولت در این امر، برخی از عرصه‌های مناسب برای عملیات چنین افرادی معرفی می‌گردد:
 ۱. عرصه دانشگاهی با هدف شناسایی و آماده‌سازی نیروهای متخصص دانشگاهی برای ورود به عرصه تخصص قرآنی
 ۲. تشکلات فرهنگی، اجتماعی خصوصی و دولتی و کارگزاران فرهنگی در سطوح بالا
 ۳. ورود به حوزه مدیریت‌های اجتماعی با هدف ارائه مشاوره اجتماعی و ارائه برنامه و راهکار در حوزه‌های تخصصی
 ۴. همکاری با هیأت امنای محله‌ها و مساجد با هدف نشر آموزه‌های قرآنی و ارائه راهکارهای موثر در حوزه مسائل اجتماعی
 ۵. فعالیت‌های فرهنگی در حوزه‌های مختلف مسائل اجتماعی با هدف شناسایی و رفع آسیب‌ها، برنامه‌ریزی اجتماعی
 ۶. فعالیت‌های اقتصادی با هدف ورود آموزه‌های قرآنی به کار و تولید داخلی

ارزیابی

- ◀ ارزیابی نیروی دوره تهلیل براساس فعالیت‌ها و نظام تعیین شده از جانب شخص یا اشخاصی است که عهده‌دار ولایت این نظام می‌باشند و این تلاش تا رسیدن به سطح ۵ در هر بخش (مطابق سیاست‌ها و راهبردهای فعالیت‌های قرآن‌محور) و سپس ارتقای آن تا زمان حیات فرد ادامه خواهد داشت.
- ◀ ارزیابی این دوره به صورت اجمالی شامل موارد زیر می‌باشد:
 - ارائه کار پژوهشی از یک سوره قرآن
 - احراز توان طراحی عملیات در یک حوزه
- ◀ ایجاد انفصال یا اختلال در هریک از موارد ذکر شده در قسمت باورها، مطالعات، سطوح، سیر علمی، فعالیت‌ها و عملیات در هر مرتبه‌ای که فرد باشد، منجر به خروج از وضعیت تخصصی می‌شود و لازم است فرد با اتصال مجدد به مراتب نظام تعیین شده و با سعی و خشیت، مسیر طی نشده را با سرعت بپیماید.

دوره تکبیر

تعریف

این دوره مختص فردی است که می‌تواند متناسب با هر بستر، احکام تخصصی حوزه و عرصه تخصصی را از قرآن و روایت استخراج کرده و به صورت تفصیلی به کار بگیرد. در واقع این فرد دارای توان فقاقت در حوزه و عرصه‌های تخصصی می‌باشد.

ویژگی‌ها

چنین فردی قادر است تدبّر را به صورت بنیادی خوانده و احکام را در حوزه‌های تخصصی براساس آیات و روایات استخراج نماید.

سطوح

قرآن‌پژوه دوره تکبیر سطوح ۵ گانه انس، تفکر، تعقل، تدبّر و طهارت را در دوره‌های قبل محقق نموده است و در این دوره در حوزه تدبّر لازم است سطح ۵ را محقق نماید.

دوره و سیر علمی

قرآن‌پژوه دوره تکبیر، متناسب با نیاز و عرصه لازم است مطالعات و پژوهش‌های خود را به‌روزرسانی نماید. این دوره عملیات‌محور بوده، لذا سیر مطالعاتی این دوره متناسب عرصه تخصصی و عملیات انتخابی می‌باشد و بر عهده متدبّر است.

فعالیت‌ها

- قرآن‌پژوه دوره تکبیر براساس قرآن، توان تألیف کتب بنیادی در حوزه تخصصی را دارد.
- این فرد توان طراحی، بازنویسی و بازسازی نظام‌ها و ساختارهای اجتماعی را در عرصه‌های تخصصی دارد.
- از دیگر عملیات‌های نیروی دوره تکبیر، تربیت مشاور و نیروی مجتهد در حوزه مدیریت نقش‌ها و روابط و احکام و قواعد اجتماعی و فرهنگی می‌باشد.
- چنین فردی می‌تواند نظام آموزشی مشاوران و مربیان متخصص با رویکرد آسیب‌شناسی اجتماعی و راه‌های درمان، تدبیرگری اجتماعی، برنامه‌ریزی اجتماعی و نظام‌سازی اجتماعی را طراحی نماید.
- قرآن‌پژوه دوره تهلیل در عملیات‌های تخصصی می‌تواند برای دریافت حکم متناسب با بستر، به او مراجعه نماید.

ارزیابی

◀ ارزیابی قرآن‌پژوه دوره تکبیر براساس تحقق اهدافی است که متدبّر برای عملیات‌ها و عرصه تخصصی تعیین نموده است.

◀ ایجاد انفصال یا اختلال در هر یک از موارد ذکر شده در قسمت باورها، مطالعات، سطوح، سیر علمی، فعالیت‌ها و عملیات‌ها در هر مرتبه‌ای که فرد باشد، منجر به خروج از وضعیت تخصصی می‌شود و لازم است فرد با اتصال مجدد به مراتب نظام تعیین شده و با سعی و خشیت، مسیر طی نشده را با سرعت بپیماید.

ضمیمه اول: سطوح انس، تفکر، تعقل، تدبّر و طهارت

سطوح	شماره سطوح	تعریف
سطوح انس	انس سطح ۱	خواندن قرآن بدون تکلف
	انس سطح ۲	خواندن قرآن با لذت
	انس سطح ۳	خواندن قرآن به صورت منظم، روزانه کمتر از نیم ساعت. این موضوع نشانه‌ای برای ایجاد انس به گونه‌ای است که فرد خود را به نوعی نیازمند دائمی به قرآن بداند.
	انس سطح ۴	خواندن قرآن به صورت منظم، روزانه بیشتر از نیم ساعت تا یک ساعت. این موضوع نشانه‌ای برای ایجاد انس به گونه‌ای است که فرد احساس جدایی از قرآن را برای خود متصور نباشد.
	انس سطح ۵	خواندن قرآن به صورت منظم، روزانه بیش از یک ساعت. این موضوع نشانه‌ای برای ایجاد انس به گونه‌ای است که احساس وابستگی شدید به قرآن نماید.
سطوح تفکر	تفکر سطح ۱	حفظ و ثبت موضوعات یک سوره و ارتباط‌دهی بین آن‌ها حول غرض سوره
	تفکر سطح ۲	دسته‌بندی سوره و ارائه موضوعات هر دسته و ارائه غرض سوره
	تفکر سطح ۳	ارائه انواع دسته‌بندی موضوعی از سوره و تفصیل مطالب و ارتباط دسته موضوعات سوره با سوره دیگر
	تفکر سطح ۴	ثبت موضوعات مهم سوره‌ها و توان ارتباط‌دهی موضوعاتی که بین کلمات، آیات، سوره‌ها قرار دارد.
	تفکر سطح ۵	ارتباط‌دهی موضوعات بیرونی با موضوعات قرآن و بالعکس
سطوح تعقل	تعقل سطح ۱	توان استخراج گزاره‌های حقیقی در خصوص هستی و زندگی فردی و اجتماعی از قرآن
	تعقل سطح ۲	توان در نظر گرفتن گزاره‌های حقیقی در بخش کمی از زندگی (کمتر از ۱۰٪)
	تعقل سطح ۳	توان در نظر گرفتن گزاره‌های حقیقی در بخش متوسطی از زندگی (بین ۱۰٪ - ۴۰٪)
	تعقل سطح ۴	توان در نظر گرفتن گزاره‌های حقیقی در بخش بیشتری از زندگی (بین ۷۰٪ - ۴۰٪)
	تعقل سطح ۵	توان در نظر گرفتن گزاره‌های حقیقی در اغلب مواقع زندگی و برای بیشتر تصمیمات (بیشتر از ۷۰٪)

سطح ۱	تدبیر سطح ۱	توان فهم حداقلی غرض سوره‌های از قرآن
	تدبیر سطح ۲	توان برنامه‌ریزی شخصی متناسب با غرض سوره‌های از قرآن
	تدبیر سطح ۳	توان برنامه‌ریزی اجتماعی متناسب با غرض سوره‌های از قرآن
	تدبیر سطح ۴	توان برنامه‌ریزی ساختاری متناسب با غرض سوره‌های از قرآن. برنامه‌ریزی ساختاری عبارتست از فرآیندی که طی آن انسان نه فقط برای خود و یا شئون اجتماعی زندگی‌اش، بلکه برای جامعه خود و با توجه به نیازها و مقاصد آن برنامه‌ریزی انجام می‌دهد.
	تدبیر سطح ۵	توان برنامه‌ریزی اجتماعی یا ساختاری متناسب با غرض دسته‌ای از سوره‌های قرآن
سطح ۲	طهارت سطح ۱	شناسایی عیوب و نواقص و گناهای که عموماً افراد جامعه به آن مبتلا هستند و سعی در برطرف کردن آن‌ها.
	طهارت سطح ۲	شناسایی عیوب و نواقص و گناهای که عموماً افراد جامعه از آن بی‌اطلاع هستند و سعی در برطرف کردن آن‌ها.
	طهارت سطح ۳	برطرف شدن عیوب و نواقص و گناهای که عموماً افراد جامعه به آن مبتلا هستند.
	طهارت سطح ۴	برطرف شدن عیوب و نواقص و گناهای که عموماً افراد جامعه از آن بی‌اطلاع‌اند.
	طهارت سطح ۵	ایجاد مراقبت ویژه در کنترل خطورات و تخیلات.

ضمیمه دوم: دوره‌های آموزشی

الف - دوره آموزشی مشفقین

جدول ۱- سیر تدبیری و مطالعاتی دوره مشفقین - تسبیح

تدبیر	مدت اجرا به هفته	توان بدست آمده	نحوه ارزیابی	خروجی تدبیر	کتاب همراه	ختم قرآن	ادعیه همراه
مقدمات تدبیر در قرآن	۱۲+۲	عزم برای رجوع به قرآن و تدبیر در آن به همراه تصمیم برای فراهم ساختن مقدمات آن	داشتن برنامه منظم برای قرآن خواندن به شیوه تدبیر	ارائه یک سوره در قالب همایش	ساختار وجودی انسان، پرورش تفکر قرآنی	ختم لمسی قرآن / ختم با توجه به گزاره‌های عملی و طهارتی هر سوره	دعای ایام هفته صحیفه حضرت زهرا علیها السلام
	۱۶+۳	ایجاد فهم گزاره‌ها / نوشتن گزاره‌های درست از آیات	استخراج گزاره‌های منطقی از آیات یک سوره	ارائه سوره در بیوت نورانی	دوره‌های رشد تفکر اجتماعی جلد ۱ و ۲، اصول و مهارت‌های تربیت کودک ۲ تا ۷ سال با رویکرد طیب‌گزینی، مهارت‌های	ختم قرآن با توجه به انتخاب قوانین در قرآن / ختم قرآن با توجه به فضای کلی سوره	نهج البلاغه امیرالمؤمنین علیه السلام

دوره تسبیح - ۲۱ ماه ۸۴ هفته

روش‌های تفکر در قرآن

	تدبیر کلمه‌ای	۱۶+۳	عمق یافتن در کلمات قرآن / فهم انواع تعریف و معرفی کلمات / فهم سوره از مسیر فهم کلمات	کشف ارتباط کلمات یک سوره	ارائه پژوهش بررسی واژه فته در سوره عنکبوت	دوره‌های رشد تفکر اجتماعی جلد ۳ و ۴، اصول و مهارت‌های حُسن‌گزین ی، اصول و مهارت‌های بلوغ باهم بودن، مبانی و مهارت‌های تفکر پرسشی	خیرگزینی، پرورش تفکر بنیادی
	تدبیر سوره‌ای	۱۴+۲	قدرت یکپارچه دیدن سوره / فهم ارتباط بین آیات یک سوره / فهم نظام موضوعات سوره	استخراج نظام موضوعات سوره	ارائه سوره در خوابگاه‌ها و محافل ثابت دانشجویی به صورت منظم	بُعد جنسیتی انسان، هنر خوب زیستن با دیگران، موانع خوب زیستن با دیگران، سوال؛ نقش پرسش در برانگیختن تفکر	ختم قرآن با توجه به انتخاب غرر آیات هر سوره + توجه به فواید و خواتم سوره‌ها/ ختم با شناسایی آیه کلیدی و غرر هر سوره/ دسته‌بندی و رنگی کردن سوره‌ها/ ختم با یک نوع دسته‌بندی مشخص/ شناسایی آیه احکامی در هر سوره/ ختم براساس ساختار وجودی انسان،

	ناس یا هستی / ختم براساس ساختارهای دیگر مانند حکمت، رشد و...							
	ختم قرآن براساس موضوعات اصلی سوره‌ای از سوره‌های جزء ۳۰ / ختم با واژگان کلیدی یک سوره کوچک / ختم سوره‌ها براساس غرض یک سوره خاص	نظم و برنامه ریزی در مراحل زندگی، ساختار وجودی جامعه	ارائه سوره در حضور مسئولین مدارس دانشجویی ارائه تدبیر دوره تسبیح	کشف ارتباط یک سوره و یک موضوع در کل قرآن	یکپارچه دیدن قرآن / قدرت کشف ارتباط بین سوره‌ها با هم / شناخت انواع ارتباط بین کلمات و موضوعات سوره‌ها در قرآن / فهم رابطه بین موضوعات در قرآن	۱۴+۲	تدبیر قرآن به قرآن	

جدول ۲- سیر تدبیری و مطالعاتی دوره مشفقین - حمد

ادعیه همراه	ختم قرآن	کتاب همراه	خروجی تدبیر	نحوه ارزیابی	توان بدست آمده	مدت اجرا به هفته	تدبیر	
ادعیه تعقیبات نمازها از صحیفه فاطمیه صحیفه سجاده / همراهی در نماز حفظ و یا اعمال عبادی مشترک	ختم قرآن با توجه به انتخاب غرر آیات در دسته سوره‌ها / ختم براساس فواتح مشترک سوره‌ها	تدبیر در ساحت بیت، پرورش تفکر مشاهده‌ای	پژوهش آخرت- گرایی در سور طواسین	بررسی موضوع مشترک در دو تا چند سوره	توان بررسی موضوعات مشترک در بین دسته سوره‌ها و فهم منظومه‌ای آن موضوعات	۲۵+۳	تدبیر مکی	دوره حمد - ۲۲ ماه، ۸۸ هفته
	ختم براساس اسماء و صفات الهی در هر سوره (درخت اسماء) / ختم براساس آسیب‌شناسی یک معضل اجتماعی /	تدبیر در ساحت جامعه، پرورش تفکر شنیداری	پژوهش شبه‌نظام آسیب‌ها در سور مسبحات و راهکارهای رفع آن‌ها	شناسایی آسیب‌های اجتماعی مانع جریان‌سازی توحید در یک سوره و به دست	کشف رابطه توحید تبیین شده در سوره با سایر موضوعات سوره و شناخت آسیب- های اجتماعی مانع	۱۲+۳	تدبیر مدنی	

مجمع مدارس قرآن و عترت ﷺ	بررسی امام در هر سوره			آوردن راه‌های برخورد با آنها	جریان‌سازی توحیدی		
	ختم براساس انواع جمالات هر سوره/ استخراج قالب ادبی و بیانی هر سوره و ربط آن با غرض سوره/ بررسی لحن سوره‌ها	۴۰ اقدام در صالح سازی اعمال، تفکر امی	پیاده کردن تدبر ادبی ۱ روی سوره انتخابی برای تهلیل	به دست آوردن گزاره‌های حقیقی برای اساس قالب- های ادبی یک سوره در راستای غرض آن سوره	قدرت تحلیل قالب‌های ادبی سوره در راستای غرض آن سوره	۱۲+۳	تدبر ادبی ۱
	ختم قرآن با توجه به انتخاب قیود مهم در هر سوره/ ختم قرآن با توجه به انتخاب ادات مهم در هر سوره/ استخراج قالب ادبی و بیانی هر سوره و ربط آن با غرض سوره/ ختم براساس حروف ربط/ بررسی لحن سوره‌ها	زیرکی در میدان انتخاب	پیاده کردن تدبر ادبی ۲ روی سوره انتخابی برای تهلیل	به دست آوردن گزاره‌های حقیقی بر اساس قالب- های ادبی یک سوره در راستای غرض آن سوره	قدرت تحلیل قالب‌های ادبی سوره در راستای غرض آن سوره	۱۲+۳	تدبر ادبی ۲
	ختم قرآن با توجه به مهم‌ترین موضوع در هر سوره/ ختم بر اساس ثواب قرائت هر سوره	جهاد نرم		به دست آوردن سوره- ای به همراه کشف حقایق آن برای دعا یا روایتی و به دست آوردن روایت‌ها و دعاهایی برای سوره‌ای	قدرت روایت و دعایابی برای سوره‌ها و قدرت سوره‌یابی برای دعاها و روایت‌ها	۱۲+۳	تدبر روایی

ب- دوره آموزشی منفقین

جدول ۳- سیر تدبیری و مطالعاتی دوره منفقین - تسبیح

تدبیر	مدت اجرا به هفته	توان بدست آمده	نحوه ارزیابی	خروجی تدبیر	کتاب همراه	ختم قرآن	ادعیه همراه
مقدمات تدبیر در قرآن	۱۲+۲	عزم برای رجوع به قرآن و تدبیر در آن به همراه تصمیم برای فراهم ساختن مقدمات آن	داشتن برنامه منظم برای قرآن خواندن به شیوه تدبیر	ارائه یک سوره در قالب همایش	ساختار وجودی انسان، پرورش تفکر قرآنی	ختم لمسی قرآن/ ختم با توجه به گزاره‌های عملی و طهارتی هر سوره	اصول کافی پیگیری یکی از جلسات عمومی
	۱۶+۳	ایجاد فهم گزاره‌ها/ نوشتن گزاره‌های درست از آیات	استخراج گزاره‌های منطقی از آیات یک سوره	ارائه سوره در بیوت نورانی	دوره‌های رشد تفکر اجتماعی جلد ۱ و ۲، اصول و مهارت‌های تربیت کودک ۲ تا ۷ سال با رویکرد طیب‌گزینی، مهارت‌های خیر‌گزینی، پرورش تفکر بنیادی	ختم قرآن با توجه به انتخاب قوانین در قرآن/ ختم قرآن با توجه به فضای کلی سوره	استاد اخوت همراهی در ادعیه و نمازهای اشتراکی مجمع مدارس قرآن و عترت مانند نماز حفظ / سوره ص پنجشنبه اول ماه
	۱۶+۳	عمق یافتن در کلمات قرآن / فهم انواع تعریف و معرفی کلمات / فهم سوره از مسیر فهم کلمات	کشف ارتباط کلمات یک سوره	ارائه پژوهش بررسی واژه فتنه در سوره عنکبوت	دوره‌های رشد تفکر اجتماعی جلد ۳ و ۴، اصول و مهارت‌های حُسن‌گزینی ، اصول و مهارت‌های بلوغ باهم	ختم قرآن با توجه به انتخاب کلمات مهم در سوره‌ها/ ختم سوره‌ها با رویکرد یافتن آیه و کلمه غرر هر سوره و نظام کلمات سوره	

دوره تسبیح - ۲۱ ماه ۸۴ هجری

	بودن، مبانی و مهارت‌های تفکر پرسشی						
تدبّر سوره‌ای	۱۴+۲	قدرت یکپارچه دیدن سوره / فهم ارتباط بین آیات یک سوره / فهم نظام موضوعات سوره	استخراج نظام موضوعات سوره	ارائه سوره در خوابگاه‌ها و محافل ثابت دانشجویی به صورت منظم	بعد جنسیتی انسان، هنر خوب زیستن با دیگران، موانع خوب زیستن با دیگران، سوال؛ نقش پرسش در برانگیختن تفکر	ختم قرآن با توجه به انتخاب غرر آیات هر سوره+ توجه به فواید و خواتم سوره‌ها/ ختم با شناسایی آیه کلیدی و غرر هر سوره/ دسته‌بندی و رنگی کردن سوره‌ها/ ختم با یک نوع دسته‌بندی مشخص/ شناسایی آیه احکامی در هر سوره/ ختم براساس ساختار وجودی انسان، ناس یا هستی/ ختم براساس ساختارهای دیگر مانند حکمت، رشد و...	
تدبّر قرآن به قرآن	۲+۱۴	یکپارچه دیدن قرآن/ قدرت کشف ارتباط بین سوره‌ها با هم / شناخت انواع ارتباط بین کلمات و موضوعات سوره‌ها در قرآن / فهم رابطه بین موضوعات در قرآن	کشف ارتباط یک سوره و یک موضوع در کل قرآن	ارائه سوره در حضور مسئولین مدارس دانشجویی ارائه تدبّر دوره تسبیح	نظم و برنامه ریزی در مراحل زندگی، ساختار وجودی جامعه	ختم قرآن براساس موضوعات اصلی سوره‌ای از سوره‌های جزء ۳۰/ ختم با واژگان کلیدی یک سوره کوچک/ ختم سوره‌ها براساس غرض یک سوره خاص	

ادعیه همراه	ختم قرآن	کتاب همراه	خروجی تدبیر	نحوه ارزیابی	توان بدست آمده	مدت اجرا به هفته	تدبیر
روش های تدبیر در سوره های مکی	اصول کافی	ختم قرآن با توجه به انتخاب غرر آیات	پژوهش آخرت گرایی	بررسی موضوع مشترک در دو تا چند سوره	توان بررسی موضوعات مشترک در بین دسته سوره ها و فهم منظومه ای آن موضوعات	۲۵+۳	
	پیگیری جلسات پنجشنبه شب استاد اخوت	در دسته سوره ها/ ختم براساس فواتح مشترک سوره ها	در سوره طواسین				
روش های تدبیر در سوره های مدنی	پیگیری یکی از جلسات عمومی استاد اخوت	ختم براساس اسماء و صفات الهی در هر سوره (درخت اسماء)/ ختم براساس آسیب شناسی یک معضل اجتماعی/ بررسی امام در هر سوره	پژوهش شبه نظام آسیب ها در سوره مسبحات و راهکارهای رفع آن ها	شناسایی آسیب های اجتماعی مانع جریان سازی توحید در یک سوره و به دست آوردن راه های برخورد با آن ها	کشف رابطه توحید تبیین شده در سوره با سایر موضوعات سوره و شناخت آسیب های اجتماعی مانع جریان سازی توحیدی	۱۲+۳	
روش های تدبیر ادبی ۱	عمومی مجمع مدارس قرآن و عترت مانند نماز حفظ /	ختم براساس انواع جملات هر سوره/ استخراج قالب ادبی و بیانی هر سوره و ربط آن با غرض سوره/ بررسی لحن سوره ها	۴۰ اقدام در صالح سازی اعمال، تفکر امی	پیاده کردن تدبیر ادبی ۱ روی سوره انتخابی برای تهلل	به دست آوردن گزاره های حقیقی بر اساس قالب های ادبی یک سوره در راستای غرض آن سوره	۱۲+۳	
روش های تدبیر ادبی ۲	سوره ص پنجشنبه اول ماه	ختم قرآن با توجه به انتخاب قیود مهم در هر سوره/ ختم قرآن با توجه به انتخاب ادات مهم در هر سوره/ استخراج قالب ادبی و بیانی هر سوره و ربط آن با غرض سوره/ ختم	پیاده کردن تدبیر ادبی ۲ روی سوره انتخابی برای تهلل	به دست آوردن گزاره های حقیقی بر اساس قالب های ادبی یک سوره در راستای غرض آن سوره	قدرت تحلیل قالب های ادبی سوره در راستای غرض آن سوره	۱۲+۳	

روش‌های تدبیر با روایات و ادعیه (تدبیر روایی)	۱۲+۳	قدرت روایت و دعایابی برای سوره‌ها و قدرت سوره‌یابی برای دعاها و روایت‌ها	به دست آوردن سوره‌ای به همراه کشف حقایق آن برای دعا یا روایتی و به دست آوردن روایت‌ها و دعاها برای سوره‌ای	مبانی و روش‌های جهاد نرم	ختم قرآن با توجه به مهم‌ترین موضوع در هر سوره/ ختم بر اساس ثواب قرائت هر سوره	براساس حروف ربط/ بررسی لحن سوره‌ها	

جدول ۳- سیر تدبیری و مطالعاتی دوره منفقین - تهلیل

تدبیر	مدت اجرا به هفته	توان بدست آمده	نحوه ارزیابی	کتاب همراه	ختم قرآن	ادعیه همراه
تهلیل	۳۰	بررسی ابعاد یک سوره / قدرت تفکر عمیق و ممتد / درک انس با یک سوره	برنامه‌ریزی و اجرای دقیق برای انس و تدبیر و تدوین حقایق یک سوره	اصلاح رویکرد رجوع به قرآن، ساختار وجودی انسان از منظر ذکر،	تسلط روی سوره انتخابی برای تهلیل شامل همه رویکردهای قبل و نحوه خوانش سوره	انتخاب یک کتاب روایی و مطالعه آن همراهی در ادعیه و نمازهای مشترک مجمع مدارس قرآن و عترت علیه السلام
تدبیر در قالب‌های ادبی کلام (تدبیر ادبی ۳)	۱۲+۲	ایجاد تحول در نگاه به سوره‌ها به واسطه درک عمیق ادبیات آن	ارتقای گزاره‌های سوره تهلیل با عمیق‌تر شدن دید ادبی	ساختار وجودی انسان از منظر عقل، تدبیر در هستی: تدبیر در اسماء، تدبیر در هستی: تدبیر در کتاب، تدبیر در هستی: تدبیر در آیات، تدبیر در هستی: تدبیر در کلمه، تدبیر در هستی: تدبیر در کلام،	قبل و نحوه خوانش سوره انتخابی برای تهلیل در کل قرآن برنامه‌ریزی برای ختم قرآن متناسب با طراحی عملیات تخصصی	پیگیری جلسات پنجشنبه شب‌ها
شیوه دستیابی به گزاره‌های یقینی	۱۲+۲	ایجاد تحول در نگاه به سوره‌ها به واسطه ارتقای دقت در فهم، تعمیم فهم و ارتقای فهم یک سوره	اصلاح و ارتقای گزاره‌های سوره تهلیل با عمیق‌تر شدن دید برهانی	تدبیر در هستی: تدبیر در کلام، شکل‌گیری امت: نازل کننده	پیگیری یکی از جلسات	پیگیری یکی از جلسات
رجوع به کتاب برای پاسخگویی	۸+۲	ایجاد تحول در نگاه به سوره‌ها به واسطه کشف	اصلاح و ارتقای گزاره‌های سوره			

دوره تهلیل - ۲۰ ماه، ۸۰ هفته

عمومی استاد اخوت		رحمت، فضل و احسان، استقرار اَمّت: نازل کننده رحمت، فضل و احسان، سیر شکوفایی اَمّت: نازل کننده رحمت، فضل و احسان (جلد ۱ تا ۳)، شاکله (معنا و فرآیند)، شاکله نفس، شاکله جمع، شاکله جریان- سبک زندگی کوثرانه، شاکله جمع‌های رشدآفرین	تهلیل با عمیق‌تر شدن دید پژوهشی اصلاح و ارتقای گزاره‌های سوره تهلیل با عمیق‌تر شدن دید تفصیلی	نظام پاسخگویی سوره‌ها ایجاد تحول در نگاه به سوره‌ها به واسطه درک نظام تفصیل در سوره	۸+۲	به مسائل زندگی شیوه تفصیل در موضوعات	

ج- دوره آموزشی منبیین

جدول ۷- سیر تدبیری و مطالعاتی دوره منبیین - تسبیح

تدبیر	مدت اجرا به هفته	توان بدست آمده	نحوه ارزیابی	خروجی تدبیر	ختم قرآن	ادعیه و نمازهای حضرت فاطمه علیها السلام
مقدمات تدبیر در قرآن	۱۲+۲	عزم برای رجوع به قرآن و تدبیر در آن به همراه تصمیم برای فراهم ساختن مقدمات آن	داشتن برنامه منظم برای قرآن خواندن به شیوه تدبیر	ارائه یک سوره در قالب همایش	ختم لمسی قرآن/ ختم با توجه به گزاره‌های عملی و طهارتی هر سوره	حرز حضرت فاطمه و دعایی در مطلق سوال به همراه نماز حفظ
روش‌های تفکر در قرآن	۱۶+۳	ایجاد فهم گزاره‌ها نوشتن گزاره‌های درست از آیات	استخراج گزاره‌های منطقی از آیات یک سوره	ارائه سوره در بیوت نورانی	ختم قرآن با توجه به انتخاب قوانین در قرآن/ ختم قرآن با توجه به فضای کلی سوره	دعای روزهای هفته به همراه نماز روز جمعه با دعای استغفار
روش‌های تدبیر کلمه-ای در قرآن	۱۶+۳	عمق یافتن در کلمات قرآن / فهم انواع تعریف و معرفی کلمات / فهم سوره از مسیر فهم کلمات	کشف ارتباط کلمات یک سوره	ارائه پژوهش بررسی واژه فتنه در سوره عنکبوت	ختم قرآن با توجه به انتخاب کلمات مهم در سوره‌ها/ ختم سوره‌ها با رویکرد یافتن آیه و کلمه غرر هر سوره و نظام کلمات سوره	دعای ۵ کلمه به همراه نماز اوّلین
روش‌های تدبیر سوره‌ای در قرآن	۱۴+۲	قدرت یکپارچه دیدن سوره / فهم ارتباط بین آیات یک سوره/ فهم نظام موضوعات سوره	استخراج نظام موضوعات سوره	ارائه سوره در خوابگاه‌ها و محافل ثابت دانشجویی به صورت منظم	ختم قرآن با توجه به انتخاب غرر آیات هر سوره + توجه به فواید و خواتم سوره‌ها/ ختم با شناسایی آیه کلیدی و غرر هر سوره/ دسته‌بندی و رنگی کردن سوره‌ها/ ختم با یک نوع دسته‌بندی مشخص/ شناسایی آیه احکامی در هر سوره/ ختم براساس ساختار وجودی انسان، ناس یا هستی/ ختم براساس ساختارهای دیگر مانند حکمت، رشد و...	حدیث شریف کساء به همراه تسبیحات حضرت فاطمه علیها السلام زهرا علیها السلام

دوره تسبیح - ۲۱ ماه ۸۴ هجری

روش‌های تدبیر قرآن به قرآن	۱۴+۲	یکپارچه دیدن قرآن / قدرت کشف ارتباط بین سوره‌ها با هم / شناخت انواع ارتباط بین کلمات و موضوعات سوره‌ها در قرآن / فهم رابطه بین موضوعات در قرآن	کشف ارتباط یک سوره و یک موضوع در کل قرآن	ارائه سوره در حضور مسئولین مدارس دانشجویی ارائه تدبیر دوره تسیح	ختم قرآن براساس موضوعات اصلی سوره‌ای از سوره‌های جزء ۳۰/ ختم با واژگان کلیدی یک سوره کوچک/ ختم سوره‌ها براساس غرض یک سوره خاص	دعای حیات طیبه به همراه نماز جبرئیل

جدول ۸- سیر تدبیری و مطالعاتی دوره منبیین - حمد

ادعیه و نمازهای حضرت فاطمه	تدبیر	مدت اجرا به هفته	توان بدست آمده	نحوه ارزیابی	خروجی تدبیر	ختم قرآن
تعقیبات نماز مغرب و عشاء به همراه نماز شب جمعه	روش‌های تدبیر در سوره‌های مکی	۲۵+۳	توان بررسی موضوعات مشترک در بین دسته سوره‌ها و فهم منظومه‌ای آن موضوعات	بررسی موضوع مشترک در دو تا چند سوره	پژوهش آخرت‌گرایی در سور طواسین	ختم قرآن با توجه به انتخاب غرر آیات در دسته سوره‌ها/ ختم براساس فواتح مشترک سوره‌ها
تعقیبات نماز صبح و ظهر و عصر به همراه نماز روز جمعه	روش‌های تدبیر در سوره‌های مدنی	۱۲+۳	کشف رابطه توحید تبیین شده در سوره با سایر موضوعات سوره و شناخت آسیب‌های اجتماعی مانع جریان‌سازی توحیدی	شناسایی آسیب‌های اجتماعی مانع جریان‌سازی توحید در یک سوره و به دست آوردن راه‌های برخورد با آنها	پژوهش شبه نظام آسیب‌ها در سور مسیحات و راهکارهای رفع آنها	ختم براساس اسماء و صفات الهی در هر سوره (درخت اسماء)/ ختم براساس آسیب‌شناسی یک معضل اجتماعی/

دوره حمد - ۲۲ تا ۸۸ هفته

	بررسی امام در هر سوره					
روش‌های تدبیر ادبی ۱	۱۲+۳	قدرت تحلیل قالب- های ادبی سوره در راستای غرض آن سوره	به دست آوردن گزاره‌های حقیقی براساس قالب‌های ادبی یک سوره در راستای غرض آن سوره	پیاده کردن تدبیر ادبی ۱ روی سوره انتخابی برای تهلیل	ختم براساس انواع جملات هر سوره/ استخراج قالب ادبی و بیانی هر سوره و ربط آن با غرض سوره/ بررسی لحن سوره‌ها	زیارت حضرت فاطمه زهرا ^{علیها السلام} به همراه نماز استغاثه
روش‌های تدبیر ادبی ۲	۱۲+۳	قدرت تحلیل قالب- های ادبی سوره در راستای غرض آن سوره	به دست آوردن گزاره‌های حقیقی براساس قالب‌های ادبی یک سوره در راستای غرض آن سوره	پیاده کردن تدبیر ادبی ۲ روی سوره انتخابی برای تهلیل	ختم قرآن با توجه به انتخاب قیود مهم در هر سوره/ ختم قرآن با توجه به انتخاب ادات مهم در هر سوره/ استخراج قالب ادبی و بیانی هر سوره و ربط آن با غرض سوره/ ختم براساس حروف ربط/ بررسی لحن سوره‌ها	زیارت حضرت فاطمه زهرا ^{علیها السلام} به همراه نماز استغاثه
روش‌های تدبیر با ادعیه و روایات (تدبیر روایی)	۱۲+۳	قدرت روایت و دعایابی برای سوره‌ها و قدرت سوره‌یابی برای دعاها و روایت‌ها	به دست آوردن سوره‌ای به همراه کشف حقایق آن برای دعا یا روایتی و به دست آوردن روایت‌ها و دعاهایی برای سوره‌ای		ختم قرآن با توجه به مهم‌ترین موضوع در هر سوره/ ختم بر اساس ثواب قرائت هر سوره	دعای نور به همراه نماز استغاثه

تدبیر	مدت اجرا به هفته	توان بدست آمده	نحوه ارزیابی	ادعیه و نمازها صحیفه علویه
تهلیل	۳۰	بررسی ابعاد یک سوره / قدرت تفکر عمیق و ممتد / درک انس با یک سوره	برنامه‌ریزی و اجرای دقیق برای انس و تدبیر و تدوین حقایق یک سوره	
تدبیر در قالب‌های ادبی کلام (تدبیر ادبی ۳)	۱۲+۲	ایجاد تحول در نگاه به سوره‌ها به واسطه درک عمیق ادبیات آن	ارتقای گزاره‌های سوره تهلیل با عمیق‌تر شدن دید ادبی	نماز استغاثه به امیرالمؤمنین (ع) (نماز اوآیین)
شیوه دستیابی به گزاره‌های یقینی	۱۲+۲	ایجاد تحول در نگاه به سوره‌ها به واسطه ارتقای دقت در فهم، تعمیم فهم و ارتقای فهم یک سوره	اصلاح و ارتقای گزاره‌های سوره تهلیل با عمیق‌تر شدن دید برهانی	دعای کمیل
رجوع به کتاب برای پاسخ‌گویی به مسائل زندگی	۸+۲	ایجاد تحول در نگاه به سوره‌ها به واسطه کشف نظام پاسخ‌گویی سوره‌ها	اصلاح و ارتقای گزاره‌های سوره تهلیل با عمیق‌تر شدن دید پژوهشی	مناجات شعبانیه
شیوه تفصیل در موضوعات	۸+۲	ایجاد تحول در نگاه به سوره‌ها به واسطه درک نظام تفصیل در سوره	اصلاح و ارتقای گزاره‌های سوره تهلیل با عمیق‌تر شدن دید تفصیلی	دعای هفتاد استغفار

دوره تهلیل - ۲۰ ماه، ۸۰ هفته

تدبیر	مدت اجرا به هفته	توان بدست آمده	نحوه ارزیابی	ادعیه و نمازها
دوره تکبیر - اصول پیاده‌سازی - ۵۲ هفته	۸	توجه به جنبه‌های عملی سوره‌ها و راهبردی خواندن سوره‌ها	عمل تفصیلی و دقیق بر اساس سوره	دعای خصله صحیفه علویه
	۱۶+۴	فهم مختصات سوره به منظور عملیاتی کردن آن	انجام عملیات بر اساس یک سوره ترجیحاً به صورت جمعی	دعای جنگ جمل صحیفه علویه
	۸	توجه به مفهوم عرصه و توان عرصه‌سازی بر اساس سوره‌های قرآن	آمادگی برای عرصه‌سازی در امور محوله به شکل طرح و ایده	دعای جنگ صفین صحیفه علویه
	۸	توجه به مفهوم نظام و توان نظام-سازی بر اساس سوره‌های قرآن	آمادگی برای نظام‌سازی در امور محوله به شکل طرح و ایده	دعای مسجد کوفه صحیفه علویه
تکبیر ۱ - ۱۳ هفته	۵	فهم رابطه دعا و قرآن و نقش دعا در عملیات‌های اقامه سوره‌ها	برنامه‌ریزی برای ورود آگاهانه دعا در عملیات‌ها	آشنایی با ادعیه صحیفه فاطمیه و علویه
	۵+۳	تمایز دیدن دعاها و فهم مرتبه دعا متناسب با نیازهای خود	انتخاب دعا‌های مورد نیاز برای عملیات‌های جاری	ادعیه روزهای ماه - صحیفه علویه - الغارات
تکبیر ۲ - ۵۴ هفته	۱۲+۲	توان دریافت حقایق توحیدی از دعاها و تقویت توکل و ایمان به خدا و توان جلب نصرت او در عملیات به واسطه دعا‌های توحیدی	برنامه‌ریزی برای تقویت توحید به صورت پیوسته کمک از دعا برای عملیات	آشنایی با ادعیه صحیفه فاطمیه و علویه ادعیه روزهای ماه - صحیفه علویه - الغارات
	۸+۲	به دست آوردن راهکارهای تقویت طهارت و علم برای ایجاد حرکت‌های پرشتاب در عملیات-های جاری	قوت یافتن توان برای عملیات و باز کردن گره‌های عملیات توسط دعای تسبیحی	
	۸+۲	به دست آوردن راهکارهای محسن شدن برای پر برکت شدن و پر جلوه حسن شدن در عملیات‌های جاری	بیشتر شدن جلوه حسن برنامه‌های عملیات	
	۸+۲	به دست آوردن راهکارهای تقویت ایمان و اخلاص برای	کمک از دعا برای ارتقای اخلاص در عملیات و ایجاد مشارکت بیشتر در همه ابعاد	

		داشتن حرکت‌های عملیات‌های مقبول درگاه خداوند			
	ارتقای اهداف و برنامه‌های عملیات و کمک از دعای خاصی برای ارتقای عملیات	به دست آوردن راهکارهای تقویت ارتقای بهره و توان عملیات‌های جاری	۸+۲	تکبیر در نظام‌سازی توحید	
آشنایی با ادعیه صحیفه فاطمیه و علویه ادعیه روزهای ماه - صحیفه علویه - الغارات	یافتن نقاط ضعف عملیات و برطرف کردن آن	شناخت نقاط ضعف فردی و اجتماعی خود در عملیات‌ها و برطرف کردن سریع و فوری آن‌ها	۱۲+۲	تدبر در دعا با محوریت خودشناسی	تکبیر ۲- ۴۴ هفته
	پاکسازی عملیات از نواقص	یادگیری تدبیر و دوری و فرار از موقعیت‌های خطر و آموزش ارتقای امنیت عملیات از جوانب مختلف	۸+۲	استعاذه در نظام‌سازی خودشناسی	
	پدید آمدن امدادهای غیبی، نصرت‌ها و کمک‌های جدید برای گسترش عملیات	یادگیری تدبیر برای مواجه شدن با مشکلات و آسیب‌ها بدون به مشکل افتادن و آسیب دیدن	۸+۲	استغفار در نظام‌سازی خودشناسی	
	یافتن توان‌های تفصیلی به وجود آمده به وسیله عملیات برای خود و دیگران و ارتقای ارتباط با دیگران در اتمام عملیات	یادگیری تدبیر برای مسلح کردن خود برای ارتقای استقامت و شدت و نفوذ برای انجام، اتمام و تکمیل عملیات	۸+۲	سؤال در نظام‌سازی خودشناسی	
آشنایی با ادعیه صحیفه فاطمیه و علویه	پیش‌بینی عملیات‌های زنجیره‌ای و به نتیجه رسیدن توسل در پیشرفت خاص عملیات	اتصال به منبع پر فیض ولایت و بهره‌گیری از توان رسول و امام در عملیات	۱۲+۲	تدبر در دعا با محوریت ولایت	تکبیر ۴- ۳۴ هفته
	خالص‌سازی عملیات برای امام و ارتباط قلبی با امام درباره عملیات	یافتن راهکارهای بهره‌مندی از عنایت و فیض رسول و امام به صورت خاص و پر روزی کردن عملیات برای خود و دیگران و به بقا رساندن نتایج آن	۸+۲	صلوات در نظام‌سازی ولایت	
	به ثبت رساندن کمال‌های عملیات و ایجاد شبکه برای گسترش آن با وصیت به افراد مستعد	یافتن راهکارهایی برای ارتقای ظرفیت خود برای استمرار عملیات و آغاز عملیات‌های دیگر و بالا بردن سلامت خود و عملیات	۸+۲	سلام در نظام‌سازی ولایت	

دوره تسبیح (مقدمات تدبّر تا پایان دوره روش‌های تدبّر قرآن به قرآن)					
کتاب تخصصی	کتاب تکمیلی		کتاب مهارتی	انس	مطالعات جانبی
	کتاب منظومه رشد	کتاب تفکر			
ساختار وجودی انسان	دوره‌های رشد تفکر اجتماعی جلد ۱ + اصول و مهارت‌های تربیت کودک ۲ تا ۷ سال با رویکرد طیب‌گزینی	پروش تفکر قرآنی	اصلاح رویکرد در زمینه رجوع به قرآن	صحیفه سجادیه	ولایت فقیه
ساختار وجودی جامعه	دوره‌های رشد تفکر اجتماعی جلد ۲+ مهارت‌های خیرگزینی	پروش تفکر بنیادی	چهل اقدام در صالح‌سازی اعمال	صحیفه فاطمیه	آشنایی با تاریخ اهل بیت
تدبّر در ساحت بیت	دوره‌های رشد تفکر اجتماعی جلد ۳ + اصول و مهارت‌های حُسن‌گزینی	سؤال؛ نقش پرسش در برانگیختن تفکر	زیرکی در میدان انتخاب	صحیفه علویه	آشنایی با تاریخ
تدبّر در ساحت جامعه	دوره‌های رشد تفکر اجتماعی جلد ۴ + اصول و مهارت‌های بلوغ باهم‌بودن	مبانی و مهارت‌های تفکر پرسشی			انسان ۲۵۰ ساله (۲ جلد)
هنر خوب زیستن با دیگران	معناشناسی رشد	پرورش تفکر مشاهده‌ای			کتاب آیت‌الله مطهری
موانع خوب زیستن با دیگران	فرآیندشناسی رشد	پرورش تفکر شنیداری			نقش ائمه در احیای دین
نظم و برنامه‌ریزی در مراحل زندگی		تفکر امّی			
مبانی و روش‌های جهاد نرم					

دوره حمد (روش‌های تدبیر مکی تا تدبیر روایی)				
کتاب تخصصی	کتاب تکمیلی	سندها	انس	مطالعات جانبی
آشنایی با ساختار هستی	شاکله (معنا و فرآیند)	سند خانواده	مهیج الدعوات و منهج العبادات	رسائل علامه طباطبایی
ساختار وجودی انسان از منظر عقل	شاکله نفس	مبانی لباس و بایسته‌های پوشش	غرر الحکم و درر الکلم	کتاب علامه طباطبایی

	اصول کافی	بایسته‌های بیان مسائل جنسی براساس احکام الهی	شاکله جمع (شناخت و هدایات القانات وابسته به هویت جمعی	ساختار وجودی انسان از منظر ذکر
		سند بایسته‌های تربیت کودک طیب	شاکله جریان- سبک زندگی کوثرانه	ساختار وجودی جامعه از منظر دین
			شاکله جمع‌های رشدآفرین	بُعد جنسیتی انسان
			فضل‌شناسی؛ استعدادیابی	تدبّر، چپستی، چرایی و چگونگی
			عارضه جمعی	تدبّر در هستی: تدبّر در کتاب
			خانه‌ای متصل به خانه رسول دفتر اول و دوم	تدبّر در هستی: تدبّر در اسماء
				تدبّر در هستی: تدبّر در آیات
				تدبّر در هستی: تدبّر در کلام
				تدبّر در هستی: تدبّر در کلمه

جدول ۱۳- سیر مطالعاتی تخصصی دوره منبیین - تهلیل

دوره تهلیل (روش‌های تدبّر جلد ۱۱ تا ۱۵- تهلیل تا تفصیل) انتخاب عرصه تخصصی		
کتاب تخصصی	سندها	انس
شکل‌گیری اَمّت: نازل کننده رحمت، فضل و احسان	سند احیای شهرها	الغارات
استقرار اَمّت: نازل کننده رحمت، فضل و احسان	سند رسانه‌های رسانای رحمت	علل الشرايع
سیر شکوفایی اَمّت: نازل کننده رحمت، فضل و احسان (جلد ۱ تا ۳)	سند تولید محتوا برای رسانه	
ارتقای ظرفیت دین‌داری	سند تعلیم و تزکیه	
الگوی مدیریت ناسازگاری‌های اجتماعی	سند فعالیت‌های مسجد	
ولایت ایجادکننده فرآیند هدایت	سند تولید و ارائه اثر هنری	
تعقل اجتماعی		
سحر و روش‌های مقابله با آن		
حجت و حجیت		
بایسته‌های ارتقای حاکمیت دینی		
معناشناسی طیب و خبیث		
فرآیندشناسی طیب و نظام‌سازی طیب		
معناشناسی خیر و شر		
فرآیندشناسی خیر و نظام‌سازی خیر		
معناشناسی حُسن و سوء		
فرآیندشناسی حُسن و نظام‌سازی حُسن		

		معناشناسی ایمان و کفر
		فرآیندشناسی ایمان و نظام‌سازی ایمان
		معناشناسی صدق و کذب
		فرآیندشناسی صدق و نظام‌سازی صدق
		معناشناسی ولایت

جدول ۱۴- سیر مطالعاتی تخصصی دوره منبیین - تکبیر

دوره تکبیر (روش‌های تدبیر جلد ۱۶ تا آخر + کتب روش‌های تدبیر در دعا)
دوره تکبیر عملیات‌محور است لذا سیر مطالعاتی این دوره متناسب عرصه تخصصی و عملیات انتخابی می‌باشد و بر عهده متدبیر است.

ضمیمه سوم: توانمندی و فعالیت‌های مرتبط با کتب تدبری

کتاب مقدمات تدبّر در قرآن

کتاب مقدمات تدبّر در قرآن به عنوان خط مقدم کتب تدبری با کارکرد ایجاد انس در مخاطب تدوین شده است. لذا افراد باید قادر باشند:

ضرورت ارتباط با قرآن را درک کنند.
به یک نظام برنامه‌ریزانه در حوزه قرآن دست یابند.
با مفاهیم سوره‌ها ارتباط برقرار کنند.
سعی نمایند مفاهیم آموخته از سور را در زندگی خود جاری سازند و عملیاتی نمایند.
اقدام به ختم مفهومی متعدد انس محور نمایند.
بتوانند از سور کتاب مقدمات تدبر و براساس مطالب کتاب، پاورپوینت، کلیپ، تک جملات ادبی، داستان، اشعار، کتابچه سوره و... قابل ارائه برای عموم جامعه، در جمع‌هایی که امکان ارائه دارند، ارائه دهند.

کتاب روش‌های تفکر در قرآن

در کتاب روش‌های تفکر در قرآن به ضرورت شیوه‌های تفکر توجه شده است. لذا افراد باید قادر باشند:

مولفه‌های تفکر را از سور شناسایی کنند.
نقش کلام در تفکر را بشناسند.
با تفکر جانبی و پس‌زمینه‌ها آشنا شوند.
تفکر بنیادی را بیاموزند.
بتوانند بین گزاره‌ها ارتباط منطقی برقرار سازند.
گزاره‌های سور را به نمودار توصیفی، تبدیل نمایند.
در نتیجه انتظار می‌رود قرآن‌پژوه در پایان دوره از طریق توجه به کلام و توسعه مفهومی آن، برای زندگی خود برنامه‌ریزی نماید.
آموخته‌های خود را به صورت روشمند در زندگی جاری سازد.
نمودارهای توصیفی، موضوعی از سور ارائه دهد.
قادر به ارائه سوره‌ها در یک جمع با برنامه‌ریزی منظم و مستمر باشند.

کتاب روش‌های تدبّر کلمه‌ای در قرآن

کلمات در قرآن دومین واحد جمله به شمار می‌روند. کلمات باب علم هستند و ارتباط برقرار کردن با آن‌ها به منزله ورود به شناخت آیات است. لذا افراد باید قادر باشند:

کلمات قرآن را از طریق بسط واژگان بررسی نمایند.
سطح کلمات را از منظر محکم و متشابه شناسایی کرده و نحوه بررسی آن را بیاموزند.
یک پژوهش مبتنی بر روش تدبّر کلمه‌ای ارائه دهند.
پیشنهادهای کاربرد این کلمه را در ارکان مختلف اجتماع و خانواده ارائه دهند.

کتاب روش‌های تدبّر سوره‌ای در قرآن

قرآن به عنوان کتاب الهی حاوی آیاتی است که حول غرضی واحد گرد هم آمده و سوری را به وجود آورده است. از آن‌جا که دستیابی به غرض احتمالی سوره و نزدیک شدن به آن به طریق روشمند مقدور است، لذا افراد دوره تسبیح باید قادر باشند:

دسته‌بندی موضوعی و ترتیبی از آیات ارائه دهند.
غرض سوره را متناسب با این روند بیابند.
سوره را براساس موضوعات کلیدی کل قرآن طبقه‌بندی کنند.
آیات احکامی و تفصیلی را شناخته و بتوانند حدود تمایز و کارکرد آن را بیان نمایند.
پژوهشی مبتنی بر موارد فوق در محافل علمی و تخصصی ارائه نمایند.

کتاب روش‌های تدبّر قرآن به قرآن

روش‌های تدبّر قرآن به قرآن به معنای به نطق در آوردن قرآن براساس نیاز، موضوع و تبدیل آن به مسئله است. بنابراین در این دوره با مطالعه تفسیر قرآن و بررسی آیات به این مورد می‌پردازیم که متناسب با موضوع مطرح شده، راهبردها، کاربردها و مهارت‌های این موضوع در عرصه‌ها و حوزه‌های مختلف به چه نحو است. در نتیجه با به کارگیری روش‌های آموخته شده در دوره‌های قبل فرد نسبت به رفع نیاز موضوعی خود از قرآن اقدام نموده سپس آن را در عرصه زندگی جاری می‌سازد. لذا افراد دوره تسبیح باید قادر باشند:

براساس زوج‌سوره، خانواده‌سوره، موضوعی را در کل قرآن بررسی نموده و مهارتی نمایند.
و براساس مهارت‌های استخراج شده، نیازها و مسائل و موضوعات خود را ساماندهی کرده و احکام آن را شناسایی نمایند.
توان ارائه نزد مربی تدبّر مورد تأیید مسئول مدرسه

کتاب روش‌های تدبّر در سوره‌های مکی

از آن‌جا که این دوره کاملاً تخصصی است، لذا قرآن‌پژوهان دوره حمد باید قادر باشند:

مقایسه بین سوره‌ای ارائه دهند.
نقاط تمایز و اشتراک سوره را بیابند.
طبقه‌بندی و جمع‌بندی از سوره در قالب نمودار موضوعی و ترتیبی ارائه دهند.
حقایق سوره را کشف کنند.
موضوعات خانوادگی، اجتماعی و ... از مجموعه خانواده سوره مکی را کشف و بررسی نمایند.
برگرفته از دسته سوره مکی متناسب با موضوعات اجتماعی، فرهنگی، خانوادگی؛ متن پژوهشی مبتنی بر فرآیندشناسی، معناشناسی و نظام‌سازی ارائه دهند.
یافته‌های پژوهشی در تحقیقات کاربردی و نظام‌سازانه را عملیاتی کنند.

کتاب روش‌های تدبّر در سوره‌های مدنی

بررسی ارتباط اسماء الهی با جریانات سلبی و ایجابی در جامعه از طریق ارائه تفصیل و ارتباط بین شرایط و بسترها با اسماء الحسنی. در این راستا موارد زیر باید لحاظ گردد:

- باورسازی و ایمان‌آفرینی

- فهم حکم متناسب با هر بستر

لذا قرآن‌پژوهان دوره حمد باید قادر باشند:

غرض سوره‌ها را دریابند.
اشتراک بین دسته سوره‌ها را با محوریت اسماء تشخیص دهند.
بتوانند مؤلفه‌های هر سوره را متناسب با ساختار وجودی انسان، جامعه و هستی تشخیص دهند.
آسیب‌ها را در هر سوره شناسایی نموده، شبه نظام آسیب‌های سوره و همچنین دسته سوره را ترسیم نمایند.
با درک از اسماء الهی در سوره‌ها و ارتباط اسماء با موضوعات سوره بتوانند نظام اسماء سوره و دسته سوره را ترسیم نمایند.
در نهایت بتوانند براساس نظام اسماء سوره، عرصه‌های مطرح شده در سور را شناسایی و برای آسیب‌ها، نقص‌ها و اختلالات مطرح شده در عرصه‌های هر سوره راهکار و حکمی مناسب بیابند.
راهکارها را در قالب نظام و چرخه در دسته سور بتوانند ترسیم نمایند.

کتاب روش‌های تدبّر ادبی

انسان‌ها برای برقراری ارتباط میان خود از کلام بهره می‌گیرند و به اندازه فاصله‌شان از غرض کلام و نحوه استفاده از واژگان و قالب‌های ادبی و بیانی، عدم توانمندی در انتقال محتوای کلام به دیگران وجود دارد. لذا شناخت کلام و ویژگی‌های آن و نحوه استفاده از قالب‌های ادبی و بیانی نه تنها در زندگی روزمره لازم و ضروری است؛ بلکه جهت فهم کلام الهی و ارتباط برقرار کردن با وحی نیز ضرورت دارد. لذا قرآن‌پژوهان دوره حمد باید قادر باشند:

حدود کلام را بشناسند.
خطاب کلام و تغییر آن را مشخص کنند.
محذوفات کلام را تشخیص دهند.
انواع جملات را در قالب کلام شناخته و کاربرد آن‌ها را بدانند.
قالب‌های ادبی و بیانی را بشناسند و کاربرد آن‌ها را در کلام الهی تشخیص دهند.
ضرورت و کاربرد حروف را در قالب‌های ادبی و بیانی تشخیص دهند.
جهت اصلاح قالب‌های ادبی و بیانی خود مبتنی بر آموخته‌های قرآنی کوشا باشند.

کتاب روش‌های تدبّر با روایات و ادعیه

اهل بیت به عنوان ثقل دیگر قرآن، بازکننده‌ی زوایا و جوانب سوره‌ها و آیات در سطوح مختلف، عهده‌دار تبیین، تفسیر، اجرایی کردن، نزول دوباره وحی و جاری کردن آن در زندگی هستند.

لذا قرآن‌پژوهان دوره حمد باید قادر باشند:

مفهوم تفسیر روایی و تفاوت آن با تفاسیر دیگر را بشناسد.
انواع روایات یاد شده برای سور و موضوعات آن را تشخیص دهد.
ارتباط روایت با قرآن و بالعکس را بفهمد.
بتواند با استمداد از روایات در سوره‌ها تدبّر نماید.
از ادعیه در فهم آیات استفاده کند.
به واسطه روایات، مفاهیم سوره را عملیاتی نماید.

جدول توضیح درباره فعالیت‌های مرتبط با دوره‌های تدبیر

دوره	خروجی تدبیر
مقدمات تدبیر در قرآن	خروجی مقدمات تدبیر در قرآن، ارائه یک سوره در قالب همایش می باشد. منظور از همایش، ارائه یک سوره در جمعی به صورت نقطه‌ای و موردی است. در این ارائه قرآن‌پژوهان لازم است ابتدا با یکدیگر گروه تشکیل دهند و ضمن تجربه کار تیمی و روابط خواهری (برادری) در جمع، با در نظر گرفتن شرایط و اقتضائات آن جمع و امکانات خود، اقدام به تولید محصولات و ارائه سوره به صورت گروهی و تیمی نماید. بدهی است باید تمامی اعضاء گروه در روند تولید محتوای مناسب از سوره حضور داشته باشند و در نهایت هر یک از اعضاء تیم، متناسب با توان و اقتضائات خود و گروه، بخشی از کارهای همایش را عهده‌دار شوند. نمونه همایش‌ها می‌تواند در گردهم‌آیی‌های دانشجویی، تخصصی، اردویی، روضه‌ها، جشن‌ها و میهمانی‌های خانوادگی و محلی و ... باشد. هر فرد به این توجه کند که به تنهایی برای ارائه یک سوره در جمع مد نظر چه کارهایی می‌تواند انجام دهد؟ چه محصولاتی را تولید نماید؟ چه امکاناتی دارد؟ در این کار گروهی (همایش سوره)، چه وظایف و نقش‌هایی می‌تواند برعهده بگیرد؟
روش‌های تفکر در قرآن	خروجی روش‌های تفکر در قرآن، ارائه یک سوره در بیوت نورانی می باشد. ارائه در بیوت نورانی لزوماً به معنای ارائه سوره در قالب اجرائی مرکز خاصی نیست. بلکه در پایان دوره تفکر هر فرد لازم است بتواند در میان اطرافیان و آشنایان خود یا در حوزه‌هایی که امکانات دارد همانند محله، مسجد و ... به صورت ثابت، منظم و مستمر جلسات قرآن داشته باشد و در این جلسات متناسب با شناختی که از مخاطبان خود پیدا می‌کند، جهت انس و آشنایی افراد، سوره‌های قرآن را در حد قرائت، ترجمه، نکات تفسیری و طهارتی ارائه دهد. ارائه سوره در بیوت نورانی شامل بخش‌های زیر می‌باشد: ۱. بیانی از ثواب قرائت و شأن نزول سوره ۲. بیان آیات و غرض کلی سوره ۳. بخشی از تفسیر المیزان متناسب با نیاز مخاطب
روش‌های تدبیر کلمه‌ای در قرآن	خروجی روش‌های تدبیر کلمه‌ای، ارائه پژوهش می‌باشد. در پایان دوره روش‌های تدبیر کلمه‌ای، لازم است قرآن‌پژوه وارد پژوهش شده و بتواند با تعیین یک سوره، یک واژه را در سوره (با مقدمه، لوازم و آثار) تعریف کند و نسبت سایر واژگان سوره را در قالب مقدمات، لوازم و آثار در سوره مشخص نماید. پژوهش این دوره می‌تواند برای کارهای تخصصی به صورت پژوهش مسأله‌مورد نیاز از خارج از سوره باشد که با سیر واژه‌یابی و یافتن بهترین سوره برای پژوهش، وارد سیر یافتن معنای واژه در سوره خواهند شد.
روش‌های تدبیر سوره‌ای در قرآن	خروجی روش‌های تدبیر سوره‌ای، ارائه سوره در خوابگاه‌ها و محافل ثابت دانشجویی به صورت منظم می‌باشد. انتظار می‌رود قرآن‌پژوه مبتنی بر توان گزاره‌نویسی به دست آمده از تدبیر کلمه‌ای، امکان تبیین سیر ارائه خود از سوره را برای مخاطبان دانشجویی داشته باشد. این ارائه می‌تواند به صورت مجازی یا حضوری باشد.

تدریس در خوابگاه‌ها یا محافل دانشجویی، از طریق اقدامات خود فرد یا مدرسه سفیران صورت می‌گیرد. ارائه سوره در محافل دانشجویی به صورت منظم، می‌تواند شامل بخش‌های زیر باشد:	
۱. اشاره به غرض سوره ۲. ارائه دسته‌بندی ترتیبی از سوره ۳. اشاره به جریان‌شناسی سوره (حق / باطل) ۴. اشاره به وضعیت مطلوب و نامطلوب در سوره ۵. اشاره به تفکیک بروزات انسان و حقایق بیان شده در سوره ۶. اشاره‌ای به آیات کلیدی و بحث تفصیل و احکام	
خروجی تدبیر قرآن به قرآن شامل موارد زیر می‌باشد: ۱. ارائه سوره در حضور مسئولین مدارس دانشجویی قرآن و عترت ۲. ارائه تدبیر دوره تسبیح جهت ارائه سوره در حضور مسئولین مدارس لازم است موارد زیر در نظر گرفته شود: ۱. ارائه در یک جلسه انجام شود. ۲. مبتنی بر روش‌هایی که در کتاب قرآن به قرآن آمده، باشد.	روش‌های تدبیر قرآن به قرآن
خروجی تدبیر مکی، ارائه پژوهش موضوع مشترک در دو تا چند سوره می‌باشد. مانند: پژوهش آخرت‌گرایی در سوره طواسین	روش‌های تدبیر در سوره‌های مکی
پژوهش شبه‌نظام آسیب‌ها در سوره مسبحات و راهکارهای رفع آن‌ها	روش‌های تدبیر در سوره‌های مدنی
پیاده کردن تدبیر ادبی روی سوره انتخابی (به عنوان مثال سوره تهلل)	روش‌های تدبیر ادبی (۲۱)
خروجی تدبیر روایی، به دست آوردن سوره‌ای به همراه کشف حقایق آن برای دعا یا روایتی و به دست آوردن روایت‌ها و دعاهایی برای یک سوره می‌باشد.	روش‌های تدبیر با روایات و ادعیه

توضیح ختم‌های مفهومی پیشنهادی

توضیحات	ختم قرآن
ختم قرآن با چشم و لمس به صورت منظم در یک اردوی سه روزه در این شیوه تمامی آیات قرآن از ابتدا تا انتها توسط انگشت لمس شده و قرائت آیات تنها با چشم دنبال می‌شود.	ختم لمسی قرآن
در این روش هر یک از سوره‌ها قرائت شده و آیات عملی هر کدام علامت‌گذاری می‌شود. می‌توان نکته اصلی طهارتی هر سوره را که در ارتباط با غرض سوره تشخیص داده می‌شود، در دفتری یادداشت نمود.	ختم با توجه به گزاره‌های عملی و طهارتی هر سوره
هر سوره، یک فضای گفتمانی، زندگانی، اقلیم، سبک زندگی، فضای زندگی، حسی، حس رضایت، خرسندی و لذت و البته کراهت دارد که با سوره‌ی دیگر متفاوت است. پس در این رویکرد تنها حس سوره را مد نظر دارید.	ختم قرآن با توجه به فضای کلی سوره
سوره‌های بلند ۲۰ کلمه، سوره‌های میانه ۱۰ کلمه و سوره‌های کوچک تا ۵ کلمه	ختم قرآن با توجه به انتخاب کلمات مهم در سوره‌ها
شناسایی واژه کلیدی، پرتکرار و اختصاصی هر سوره. در این شیوه واژه کلیدی، پرتکرار و همچنین اختصاصی هر سوره علامت‌گذاری می‌شود. (واژه اختصاصی هر سوره واژه‌ای است که صرفاً در آن سوره و یا نهایتاً در چند سوره محدود مورد استفاده قرار گرفته است.)	ختم سوره‌ها با رویکرد یافتن آیه و کلمه غرر هر سوره و نظام کلمات سوره
در این شیوه آیات غرر هر سوره که در بردارنده‌ی قوانین و حقایق کلی و اصلی آن سوره هستند، علامت‌گذاری می‌شود.	ختم قرآن با توجه به انتخاب غرر آیات هر سوره + توجه به فواید و خواتم سوره‌ها
در این روش آیات سوره‌ها براساس یک‌سری محورهای کلی و ظاهری دسته‌بندی می‌شوند. می‌توان این دسته‌بندی‌ها را از طریق رنگی کردن آیات در قرآن علامت‌گذاری کرد. (دسته‌بندی پیشنهادی: آیات قوانین، آیات دربردارنده باید و نباید، آیات مربوط به رسول، آیات مربوط به اسماء و صفات الهی)	دسته‌بندی و رنگی کردن آیه‌ها
در این شیوه یک دسته‌بندی کلان (مانند دسته‌بندی‌های ذکر شده در جزوه تدبیر سوره‌ای: حق و باطل، مومن و کافر، مطلوب و نامطلوب یا هر دسته‌بندی دیگر) در نظر گرفته شده و تمامی آیات سوره‌ها براساس آن قرائت و علامت‌گذاری می‌شود.	ختم با یک نوع دسته‌بندی مشخص
در این روش آیه یا موضوع احکامی هر سوره که می‌توان تمامی آیات و حقایق آن سوره را در ذیل آن دسته‌بندی نموده، شناسایی و یادداشت می‌شود. تفاوت این روش با روش مشابه در آن است که در این روش آیه یا موضوع انتخابی می‌بایست دربردارنده غرض آن سوره بوده، ضمناً وجه شباهت و تمایز آن سوره را با سوره‌های دیگر مشخص نماید.	شناسایی آیه احکامی در هر سوره

در این شیوه مولفه‌های ساختار وجودی انسان، ناس یا هستی در نظر گرفته شده و تمامی آیات سوره‌ها براساس این مولفه‌ها علامت‌گذاری می‌شوند. به عنوان مثال براساس ساختار وجودی انسان می‌توان آیات را به این صورت دسته‌بندی نمود: آیات قوانین هستی (گزاره‌های عقلی) آیات مربوط به علم و ادراک آیات مربوط به فعل و عمل آیات مربوط به توجه نفسانی	ختم براساس ساختار وجودی انسان، ناس یا هستی
در این روش مولفه‌های ساختارهای دیگر (مانند ثبوت، اثبات، بروز، کارکرد و ابراز در ساختار حکمت) انتخاب شده و آیات سوره‌ها براساس این مولفه‌ها علامت‌گذاری می‌شوند.	ختم براساس ساختارهای دیگر مانند حکمت، رشد و...
در این روش مفهوم واژگان کلیدی یک سوره کوچک (مانند مفهوم واژگان عصر، خسر، ایمان و عمل صالح از سوره مبارکه عصر) در نظر گرفته شده و ضمن ختم قرآن، آیات مرتبط با هر واژه علامت‌گذاری می‌شوند. در این روش در حقیقت شرح تفصیلی واژگان کلیدی سوره مورد نظر در کل قرآن شناسایی می‌شود.	ختم قرآن براساس موضوعات اصلی سوره‌های جزء ۳۰ + ختم با واژگان کلیدی یک سوره کوچک
در این روش غرض یک سوره در نظر گرفته شده و مابقی سوره‌های قرآن حول غرض آن سوره و نسبتی که با آن غرض دارند، قرائت می‌شود. در این صورت شرح تفصیلی آن سوره در کل قرآن شناخته می‌شود.	ختم سوره‌ها براساس غرض یک سوره خاص
در این شیوه ابتدا با یک بررسی سریع سوره‌ها براساس فاتحه هر کدام دسته‌بندی شده و سپس با قرائت سوره‌های با فواتح مشترک، واژگان، آیات و همچنین موضوعات مشترک میان هر کدام استخراج می‌شود.	ختم براساس فواتح مشترک سوره‌ها
در این روش با توجه به درخت اسماء در کتاب روش‌های تدبر در سوره‌های مدنی، درخت اسماء هر سوره ترسیم می‌شود.	ختم براساس اسماء و صفات الهی در هر سوره (درخت اسماء)
در این روش یک موضوع اجتماعی یا کلان (مانند علل سستی در جهاد یا ...) در نظر گرفته شده و سوره‌ها حول بررسی این مسئله قرائت می‌شوند.	ختم براساس آسیب‌شناسی یک معضل اجتماعی
در این روش آیات مرتبط با وجود رسول و امام در هر سوره علامت‌گذاری شده و ارتباط آن با غرض سوره تبیین می‌شود.	بررسی امام در هر سوره
در این روش نوع جملات هر سوره (خبری، انشایی، اسمیه، فعلیه و...) تعیین شده و بدین صورت قالب کلی ادبی آن سوره شناسایی می‌شود.	ختم براساس انواع جملات هر سوره
در این روش که طبیعتاً می‌بایست با روش قبلی ختم نیز همراه بوده باشد، مجموع قالب‌های ادبی و بیانی هر سوره شناسایی شده و ارتباط آن با غرض آن سوره تبیین می‌شود.	استخراج قالب ادبی و بیانی هر سوره و ربط آن با غرض سوره

ختم براساس حروف ربط	در این روش حروف ربط پرتکرار و کلیدی در هر سوره شناسایی شده و ارتباط آن با غرض آن سوره بررسی می‌شود.
بررسی لحن سوره‌ها	در این شیوه لحن نهایی هر سوره تعیین می‌شود. (تبیین موضوع لحن و نحوه استخراج آن در مجلدات تدبر ادبی به تفصیل بیان شده است.)
ختم قرآن بر اساس ثواب قرائت هر سوره	در این شیوه ابتدا ثواب قرائت سوره مطالعه شده و سپس با توجه به مهم‌ترین موضوع در هر سوره، آیات آن سوره در ارتباط با ثواب مطالعه شده قرائت می‌شوند.
تسلط روی سوره تهلیل	تسلط روی سوره تهلیل، شامل همه رویکردهای تدبری قبل تسلط بر نحوه خوانش سوره تهلیل در کل قرآن با ختم قرآن‌های متعدد پیاده‌سازی کتب تدبر پس از تهلیل (از ادبی تا نظام‌سازی) روی سوره تهلیل برنامه‌ریزی برای ختم قرآن متناسب با طراحی عملیات تخصصی طراحی عملیات و عرصه‌شناسی و ورود به عملیات متناسب با سوره تهلیل و ختم قرآن‌های طراحی شده در راستای عملیات

ضمیمه چهارم: توضیح برخی کتب در سیر مطالعاتی

نام کتاب	توضیحات
ساختار وجودی انسان	کتاب «ساختار وجودی انسان» کتابی ساختاری است که در آن به تعریف مؤلفه‌ها و تبیین نقشه موضوعات اساسی حوزه انسان، با هدف ایجاد تزکیه، از نگاه ثقلین می‌پردازد. این کتاب برای کسانی مناسب است که: - به دنبال شناخت خود و رشد و هدایت همه جانبه هستند. - پژوهش‌های راهبردی و مهارتی در حوزه انسان و رشد انسان انجام می‌دهند. این کتاب شناخت جامع و درستی از استعدادها و توان‌های بالقوه انسان را به او می‌دهد و راهکارهای متناسب و مرحله به مرحله، برای به فعلیت رساندن هر یک را معرفی می‌کند. غایت این کتاب توان زدودن هر آن چیزی است که زینده نفس انسان نیست تا آئینه تمام‌نمای بروز اسماء الهی شود و به مقام خلیفه‌اللهی دست یابد.
ساختار وجودی جامعه	کتاب «ساختار وجودی جامعه» کتابی است ساختاری که در آن موضوعات اساسی و نقشه مولفه‌های بنیادی و کلان جامعه را تعریف می‌کند. برای افرادی مناسب است که: - مدیران جامعه در سطوح مختلف هستند. - پژوهشگران حوزه جامعه هستند. غایت کتاب تحقق اُمت واحده توحیدی با محوریت امام در سراسر عالم از طریق شناخت ساختار مورد رضایت خداوند است تا از این رهگذر، توانمندی‌ها و استعدادهای افراد ظهور و در جمع تقویت شده به جریانی عظیم و قدرتمند برای اقامه‌ی قسط در همه حوزه‌های مربوط به انسان تبدیل شود.
تدبیر در ساحت بیت	کتاب «تدبیر در ساحت بیت» کتابی بنیادی است و برای این گروه‌ها مناسب است: - مدیران و برنامه‌ریزان و مشاوران در حوزه خانواده - کسانی که می‌خواهند خانه و خانواده را بشناسند و برای بهره‌مندی خانه خود و دیگران از موهبت رحمت خدا نقش‌های خانواده را شناخته و حدود آن را به خوبی رعایت کنند.

	کتاب تدبیر در ساحت بیت به عنوان کتابی بنیادی به موضوعات با محوریت بیت می‌پردازد. بیت به معنای حدود و محدوده‌هایی است که خدا برای فراهم کردن امکانات و آرامش و تجدید قوا و دریافت رحمت عطا کرده است. موضوعاتی مثل زوجیت، زن و مرد، توسعه بیت با فرزند و نقش مادر و پدر، ارحام و آداب بیت در این کتاب بررسی شده است. در نهایت تدبیر در ساحت بیت، منجر به تدبیر در این حوزه برای دریافت رحمت می‌شود.
تدبیر در ساحت جامعه	کتاب «تدبیر در ساحت جامعه» به عنوان کتابی بنیادی به موضوعاتی با محوریت جامعه و عناصر مرتبط با آن؛ از جمله نقش‌ها و روابط اجتماعی می‌پردازد که منجر به انواع حرکت‌های اجتماعی می‌شود. در نهایت قرآن‌پژوه، با شناخت مولفه‌های اثرگذار در عاقبت جوامع، می‌تواند تحلیلی از انواع جوامع و سیر آنها و نحوه اصلاح نواقص ارائه دهد. این کتاب برای افرادی مناسب است که در حوزه مدیریت جامعه و حوزه‌های آینده‌پژوهی و پژوهش‌های اجتماعی در حال فعالیت می‌باشند.
هنر خوب زیستن	کتاب «تفکر اجتماعی، تفکر عینی: هنر خوب زیستن با دیگران» تفکر اجتماعی معادل تفکر عینی و یا تفکر ابرار است؛ که به واسطه این نوع تفکر، انسان می‌تواند با دیگران به نحو مطلوب زندگی کند. در واقع با ساماندهی روابط، توان فردی به توان جمعی تبدیل شده و با شناختی که از بسترهای زندگی اجتماعی به وجود می‌آید، فرد می‌تواند نیازها و مقاصد خود را ساماندهی کرده و علاوه بر افزایش رضایتمندی در زندگی، صحنه‌های زیبا و دوست‌داشتنی بیافریند. انتظار می‌رود چنین افرادی با عمل خالصانه خود معیارها و راهکارهای تفکر اجتماعی را در عرصه‌های مختلف ارائه داده و قدرت تألیف و مهرورزی را در جامعه بالا ببرند.
موانع خوب زیستن با دیگران	چنانچه در جامعه تفکر اجتماعی شکل نگیرد، حرکت‌های اجتماعی براساس خواش‌های نفسانی شکل گرفته و جامعه را به سمت تباهی می‌کشاند. کتاب «تفکر اجتماعی، تفکر عینی: موانع خوب زیستن با دیگران» به معنای رفع موانع خوب زیستن است و این کتاب با کتاب «تفکر اجتماعی، تفکر عینی: هنر خوب زیستن با دیگران» قرین و همراه می‌باشد.
طیب‌گزینی	کتاب «اصول و مهارت‌های تربیت کودک ۲ تا ۷ سال با رویکرد طیب‌گزینی» معروف به «کتاب طیب‌گزینی» کتابی مهارتی است و برای افراد زیر مناسب است: - افرادی که تمایل به فرزندآوری و دانستن اصول و مهارت‌های تربیت کودک دارند. - والدینی که فرزندانشان در دوره سنی ۲ تا ۷ سال به سر می‌برند. - مربیانی که با کودکان این دوره‌ی سنی ارتباط دارند. - افرادی که تمایل به شناسایی و جبران نقص‌های رشدی خود مربوط به این دوره‌ی سنی دارند. این کتاب قابلیت‌ها و توان‌های کودک در این دوره را معرفی کرده و به بیان اصول و مهارت‌های تربیتی با محوریت طیب‌ات در این دوره می‌پردازد. غایت این کتاب هدایت نطق و تعلیم کلام است به گونه‌ای که زمینه رشد بهتر در دوره‌های بعد را فراهم کند.

کتاب «مهارت‌های خیرگزینی» کتابی مهارتی است و برای افراد زیر مناسب است: - والدینی که فرزندان‌شان در دوره سنی ۷ تا ۱۴ سال به سر می‌برند. - معلمان و مربیان مدارس و مساجد در دوره سنی ۷ تا ۱۴ سال - مسئولان و فعالان رسانه که برای دوره سنی ۷ تا ۱۴ سال تولیدات رسانه‌ای دارند. - افرادی که مایلند نقص‌های مربوط به این دوره سنی را در خود شناسایی و برطرف کنند. این کتاب به معرفی اقتضائات سنی دوره ۷ تا ۱۴ سال می‌پردازد، سپس راهبردهایی را جهت افزایش توان گزینش خیر و دوری از شر همراه با طرح فعالیت ارائه می‌دهد. غایت این کتاب، افزایش مهارت‌های اختیار در کودکان و نوجوانان این دوره سنی است.	خیرگزینی
کتاب «اصول و مهارت‌های حسن‌گزینی؛ خلق زیباترین رخدادهای «نوجوانی» معروف به حسن‌گزینی کتاب مهارتی دوره سوم رشد است. و برای افراد زیر مناسب است: - کسانی که در هفت سال سوم قرار دارند و تمایل دارند قدردان نعمت‌های این دوره خود باشند. - افرادی که در سنین بالاتر هستند ولی تمایل دارند بنیه‌های فکری-عملی برگرفته از کلام خدا و معصومین (ع) را در خودشان تقویت یا تثبیت کنند. - افرادی که به عنوان مربی یا والدین افراد فوق هستند و تمایل دارند دو گروه فوق را در راستای فعالسازی قوای عقلانی کمک نمایند. - مربیانی که در دوره متوسطه دوم و سوم مشغول به فعالیت هستند. - کسانی که در حیطه مشاوره تخصصی در مسائل نوجوان مشغول به فعالیت جدی هستند. - کسانی که در ارتباط با جوانانی هستند که در آستانه ازدواج قرار دارند. در این کتاب مهارت‌های رسیدن به بلوغ عقلی بیان شده است که از طریق همراهی علم با عمل، به عنوان ضروری‌ترین نیاز این دوره، حاصل می‌شود. غایت دوره، ایجاد توان تبدیل خیر به حسن و احسان و حُسن خلق است.	حسن‌گزینی
کتاب «اصول و مهارت‌های بلوغ باهم بودن، مهارت‌های بلوغ عاطفی با رویکرد ایمان‌گزینی» معروف به بلوغ باهم بودن، کتاب مهارتی دوره چهارم رشد است. برای افرادی مناسب است که: - می‌خواهند در سطوح مختلف ارتباطاتی که دارند، به طور عملی مهارت‌آموزی کنند. - تمایل دارند تا نقص‌های هم‌کلامی، هم‌فکری، همدلی و همراهی خود را برطرف کنند و به دنبال رشد خود در این زمینه‌ها هستند. - به دنبال آگاهی از اصول و چگونگی شکل‌گیری آداب همدلی با ولی‌الهی هستند. - به صورت تخصصی در حیطه مشاوره مشغول هستند. سه محور اصلی این کتاب باورها، مقاصد و برنامه‌ی زندگی، ارتقای سطح روابط و به کمال رساندن ارتباطات از طریق مهارت‌آموزی از خلال روایات است. غایت دوره، شناخت ارتباطات کلامی، فکری، قلبی و همراهی و قرار گرفتن جهت ارتباطات افراد در مسیری است که قرآن و روایات تبیین نموده است.	بلوغ با هم بودن

کتاب «پرورش تفکر قرآنی» معروف به تفکر قرآنی، کتابی مهارتی در حوزه‌ی انسان است که مخاطب را با آموزش مهارت‌هایی به سمت توانمندی عملی در راستای موضوعات مورد نظر سوق می‌دهد. برای افرادی مناسب است که: - تمایل دارند مراحل از تفکر صحیح، منطقی و نتیجه‌بخش را از دیدگاه قرآن و روایات بشناسند. - می‌خواهند قدرت فکر کردن را در خود آزموده و مهارت تفکر را براساس آموزه‌های قرآنی تجربه کنند. - به صورت تخصصی با نوجوانان در ارتباط هستند و می‌خواهند سیر تفکر را براساس قرآن به مخاطب خود آموزش دهند. در این کتاب، مخاطب سیر تفکر را همراه با اجزای تفکر می‌شناسد و قدم به قدم همراه با انجام تمرین‌هایی با استفاده از آیات قرآن این سیر را طی می‌کند و نسبت به نقش قرآن در فعال‌سازی تفکر آگاهی می‌یابد.	تفکر قرآنی
«نقش پرسش در برانگیختن تفکر» معروف به کتاب سوال، کتابی مهارتی در حوزه‌ی انسان است که مخاطب را با آموزش مهارت‌هایی به سمت توانمندی عملی در راستای موضوعات مورد نظر سوق می‌دهد. برای افرادی مناسب است که: - در هر سن و سطحی می‌خواهند با پرسش و آداب و انواع آن آشنا شوند و از طریق آن تفکر خود را فعال کنند. - به صورت تخصصی با نوجوانان در ارتباط هستند و می‌خواهند پرسیدن را در مخاطب خود فعال سازند یا مخاطب را با اهمیت پرسش آشنا سازند. در این کتاب، ابتدا مخاطب با تعریفی از سوال و انواع آن آشنا می‌شود؛ سپس توضیحاتی پیرامون علل ایجاد پرسش و عوامل موثر در پرسش مطرح می‌شود. در نهایت مخاطب با تفاوت پرسش، دعا و مسئله آشنا می‌شود. غایت کتاب این است که فرد قادر باشد با بهره‌گیری از سوالات قرآن، مهارت پرسش‌گری خود را ارتقا داده و از آن در جهت شکوفایی تفکر بهره ببرد.	کتاب سوال
کتاب «پرورش تفکر بنیادی» معروف به کتاب تفکر بنیادی، کتابی مهارتی در حوزه‌ی انسان است که مخاطب را با آموزش مهارت‌هایی به سمت توانمندی عملی در راستای موضوعات مورد نظر سوق می‌دهد. برای افرادی مناسب است که: - تمایل دارند با قوه‌ی تفکر و تعقل آشنا شوند و مراحل شناسایی معیارهای زندگی را بشناسند. - به صورت تخصصی با نوجوانان در ارتباط هستند و می‌خواهند تشخیص معیارهای زندگی را به آن‌ها آموزش دهند. در این کتاب ابتدا تعریفی از تفکر و تعقل ارائه شده است؛ سپس ضمن تبیین رابطه میان تفکر و تعقل، با ارائه تمرین‌های عملی و کاربردی، توانمندی فرد را در استفاده صحیح از این دو قوه و ارتباط مؤثر میان آن‌ها فعال می‌نماید. تا فرد قادر باشد شناخت دقیق‌تری نسبت به خود، باورها و معیارهایش کسب کند و در جهت رفع نواقص و بهبود معیارها و سبک زندگی عمل نماید.	تفکر بنیادی
کتاب «پرورش تفکر شنیداری، فعال‌سازی رجوع به عقل از راه شنیدن» معروف به کتاب تفکر شنیداری، کتابی مهارتی در حوزه‌ی انسان است، که مخاطب را با آموزش مهارت‌هایی به سمت توانمندی عملی در راستای موضوعات مورد نظر سوق می‌دهد. برای افرادی مناسب است که: - در هر سن و سطحی می‌خواهند برای ارتقای توانایی شنیدن خود تلاش کنند. - مربیان حوزه تعلیم و تزکیه هستند و به طور تخصصی با نوجوانان ارتباط دارند و می‌خواهند توانایی شنیدن را در مخاطب خود بالا برده و از اختلال‌های مربوط به این توان جلوگیری کنند.	پرورش تفکر شنیداری، فعال‌سازی رجوع به عقل از راه شنیدن

- تمایل دارند برای گفت و شنود با نوجوانان عناوینی که دارای مقصد مشخص است، در حوزه‌ی فعال کردن تفکر شنیداری در اختیار داشته باشند. - معلم و مربی هستند و برای برگزاری مراسم‌ها، اردوها و ... در جستجوی محتوایی جهت تقویت تفکر شنیداری هستند. این کتاب با موضوع اهمیت شنیدن و درک بهتر از آن آغاز شده؛ سپس با تمرین‌های کاربردی از قرآن و روایات به بررسی رابطه شنیدن با فهمیدن، خواندن، دیدن، ذکر و قرائت می‌پردازد و در نهایت گذری به راهکارهای طهارت و امنیت شنیداری می‌زند. غایت کتاب این است که فرد قادر باشد توانایی شنیدن را در خود با اتکاء به علم و طهارت ارتقا دهد.	
کتاب «پرورش تفکر مشاهده‌ای، نقش مشاهده در تفکر» معروف به کتاب تفکر مشاهده‌ای کتابی مهارتی در حوزه انسان است که مخاطب را با آموزش مهارت‌هایی به سمت توانمندی عملی در راستای موضوعات مورد نظر سوق می‌دهد. این کتاب برای افرادی مناسب است که: - تمایل دارند قوه‌ی تفکر خود را از طریق فعال کردن مشاهده تقویت کنند و با انواع مشاهده آشنا شوند. - به صورت تخصصی با نوجوانان در ارتباط هستند و می‌خواهند تفکر را از طریق فعال کردن مشاهده در مخاطب خود تقویت کنند. این کتاب ابتدا تعریفی از مشاهده و مراتب آن ارائه می‌کند؛ سپس برای هر مرتبه‌ی مشاهده براساس قرآن و روایات تمرین‌هایی در جهت تقویت و رسیدن به طهارت ارائه داده است. در نهایت به بررسی جایگاه عقل در مشاهده و روش‌های بهره‌گیری از آن می‌پردازد. غایت کتاب این است که فرد بتواند درک درستی از تعریف مشاهده و مراتب آن داشته باشد و از توان مشاهده در تقویت تفکر خود بهره ببرد.	پرورش تفکر مشاهده‌ای
کتاب «مبانی و مهارت‌های برنامه‌ریزی» معروف به کتاب برنامه‌ریزی، کتابی راهبردی است، و برای افرادی مناسب است که: - تمایل دارند براساس مقاصد حقیقی برای زندگی خود یا دیگری برنامه‌ریزی کنند. - تمایل دارند در حوزه برنامه‌ریزی به نوجوانان و افراد دیگر کمک کنند و به آن‌ها آموزش بدهند. - مشاورین درسی در دوره دبستان و دبیرستان - برنامه‌ریزان در سطوح مختلف اجتماعی در این کتاب ضمن بیان مطالبی درباره برنامه‌ریزی، به اهمیت بحث انگیزه و نیاز و مقصد در برنامه‌ریزی می‌پردازد، سپس نحوه اجرای برنامه‌ها و ارزیابی آن‌ها را مطرح می‌کند. غایت کتاب توانمندی مخاطب در داشتن برنامه همه‌جانبه در زندگی برای استفاده بهینه و آگاهانه از لحظات زندگی است که با شناخت نیازهای حقیقی میسر می‌شود.	مهارت‌های برنامه‌ریزی
کتاب «دوره‌های رشد تفکر اجتماعی ۱، پیش از تولد تا تکلم، ظهور ولایت و تادیب» معروف به کتاب رشد ۱، کتابی بنیادی است، و برای افرادی مناسب است که: - تمایل دارند نقص‌های رشدی خود را به صورت بنیادی جبران کنند. - تمایل دارند در حیطه مربیگری و تربیت، به طور جدی فعالیت داشته باشند. - تمایل به فرزندآوری و تربیت بنیادی و اصولی کودک تا بزرگسالی را دارند.	رشد ۱

	در این کتاب علاوه بر ادعیه و روایت‌های مناسب با فرزندآوری و آداب آن، به ویژگی‌های دوره سنی پیش از تولد تا هفت سالگی و تادیب می‌پردازد.
رشد ۲	کتاب «دوره‌های رشد تفکر اجتماعی ۲، از تکلم تا بلوغ»؛ معروف به کتاب رشد ۲، کتابی بنیادی است، و برای گروه‌های زیر مناسب است: - کسانی که مسئولیت برنامه‌ریزی و آموزش نوجوانان در سطح کلان و حکومتی بر عهده دارند. - مربیان و معلمان مقطع ابتدایی و متوسطه اول - والدینی که فرزندانشان در این دوره سنی به سر می‌برند. - افرادی که تمایل دارند نقص‌های رشدی خود را به صورت بنیادی جبران کنند. دوره دوم رشد، دوره گذر از طفولیت به بلوغ و دوره ظهور انواع تفکر مشورت و ادب می‌باشد. ادب، علم و فضل غایت این دوره می‌باشد، لذا در این کتاب محورهای تزکیه و تعلیم در این دوره، نقش والدین، مربیان و مسئولین، مراحل رسیدن به این غایت، ضمن بیان شیوه‌های اجرایی آن با بهره‌گیری از روایات بیان شده است.
رشد ۳	کتاب «دوره‌های رشد تفکر اجتماعی ۳، بلوغ عقلی، آراستگی به احسان و ادب» معروف به کتاب رشد ۳، کتابی بنیادی است و برای افراد زیر مناسب است: - والدینی که فرزندانشان به بلوغ شرعی رسیده‌اند. - مسئولین آموزشی، معلمان و مربیان سنین بلوغ به بعد - افرادی که مایل به شناسایی و جبران نقص‌های رشدی خود مربوط به این دوره سنی هستند. این کتاب مهم‌ترین ویژگی‌های دوره سوم را بیان کرده؛ سپس با بهره‌گیری از آیات و روایات به بیان آدابی که با عمل به آن‌ها صفت محسن در فرد شکل می‌گیرد، می‌پردازد. غایت این کتاب، رسیدن به توان لازم برای تعقل می‌باشد.
رشد ۴	کتاب «دوره‌های رشد تفکر اجتماعی ۴، دوره اکرام و تالیف، بلوغ عاطفی» معروف به کتاب رشد ۴ کتابی بنیادی است و برای افرادی مناسب است که: - تمایل دارند نقص‌های رشدی خود را برای رسیدن به مقاصد جمعی از طریق برقراری انواع رابطه و تألیف، به صورت بنیادی جبران کنند و می‌خواهند حقوق و تکالیف خود را در ارتباط با دیگران بشناسند. - در حیطه مشاوره و موارد دیگر در زمینه ازدواج به صورت تخصصی کار می‌کنند. - در آستانه تشکیل خانواده هستند یا وارد زندگی متأهلی شده‌اند. - دارای دایره ارتباطی گسترده در سطح جامعه بوده و علاقه‌مند هستند تا جهت شناسایی انواع روابطی که در زندگی دارند، قدمی بردارند. - کسانی که در حیطه شناخت و بررسی ارتباطات در جامعه در حال مطالعه و تحقیق هستند. در این کتاب ضمن بیان ویژگی‌های دوره چهارم رشد، به انواع پیوندهایی که افراد در این دوره به آن دست می‌یابند، پرداخته و چستی و چگونگی و منافع هرکدام از روابط با بهره‌مندی از آیات و روایات شرح داده می‌شود. غایت کتاب این است که فرد قادر به توجه به روابط و تمایز سطوح مختلف آن گردیده و برای هرکدام از روابط، با توجه به آنچه که در قرآن و روایات آمده حقوق متعدد قائل شود.
رشد ۵	کتاب «دوره‌های رشد تفکر اجتماعی ۵، بلوغ لبی، دوره مدیریت و تعهد» معروف به کتاب رشد ۵، کتابی بنیادی است و برای افراد زیر مناسب است: - مدیران اجتماعی

- کسانی که بلوغ عقلی و عاطفی را طی کرده‌اند و دارای فضل و توانمندی هستند، لذا در جامعه مسئولیتی دارند و قصد دارند توان‌های فردی و اجتماعی را در جامعه فعال کنند. این کتاب مهم‌ترین ویژگی‌های دوره پنجم را در قالب ویژگی‌های اولوالالباب بیان کرده است. شکوفایی این ویژگی‌ها منجر به قدرت مدیریت برای ایجاد جریان‌ها و حرکت‌های اجتماعی حق در جامعه می‌شود. غایت این کتاب، رسیدن به توان لازم برای شکوفایی لبّ در صاحبان فضل می‌باشد.	
کتاب «دوره‌های رشد تفکر اجتماعی ۶، بلوغ عبودیتی، دوره بندگی و رهبری»؛ معروف به کتاب رشد ۶، کتابی بنیادی است و برای افرادی مناسب است که: - تمایل دارند دوره‌های رشد خود را تا رسیدن به مقام عبد و راضیه مرضیه بودن طی کنند. - تمایل دارند رهبری متقین را بر عهده گرفته و مردم را به سمت نور هدایت کنند. چنین افرادی در هر جای عالم که باشند، با نور وحی و علم و معرفتی که دارند در برابر مشکلات صبر کرده و رهبری مردم را بر عهده می‌گیرند. در این کتاب علاوه بر نشان دادن مسیر طی کردن این راه، ویژگی‌های این افراد را به تفصیل توضیح می‌دهد.	رشد ۶
کتاب «مبانی و روش‌های جهاد نرم؛ عملیات ابلاغ و القاء از طراحی تا اجرا» کتابی راهبردی است که با تشریح جبهه نبرد به تبیین انواع دشمن و نحوه شناسایی آن در عرصه‌های مختلف پرداخته و برای مقابله عملیات القاء و ابلاغ از طراحی تا اجرا را بیان می‌کند. با مطالعه این کتاب ابزارها و قالب‌های القاء در شرایط مکّی و مدنی را شناخته و متخصص می‌تواند از این موضوعات کاربردی در عملیات‌ها بهره‌مند شود.	جهاد نرم